

Twee maal

Pantalone, Verliefd en Verloren

Een Goldoni pastiche door

Hedwig Cooremans

Contact: H. Cooremans
't Serclaesstraat 11
B - 1740 TERNAT
02/582.09.48
hedwig.cooremans@telenet.be

ALMO
Royal House - Cooremansstraat 34
2600 Berchem

1.

Commedia dell' Arte Wagenspel

PANTALONE,
Verliefd en Verloren.

Mei 1981.

Hedwig COOREMANS

*Met dank aan
Carlo GOLDONI
voor het goede voorbeeld.*

P E R S O N E N

- * PANTALONE dei Bisognosi: Venetiaanse koopman, leider van het gezelschap.
- * FLORINDO: zijn zoon, verliefd, net als zijn vader, op...
- * ROSAURA: jonge dame.
- * ARLECCHINO: knecht van Florindo.
- * COLOMBINA: kamermeisje van Rosaura.

(De Italiaanse namen kunnen eventueel vervangen worden door volkse namen, zonder echter het karakter van de personages te veranderen)

D E C O R

Een kamer in het huis van Rosaura's vader.

Trapjes links (keuken) en rechts (straat).

Achteraan een overgordijn dat in het midden sluit.

Twee stoelen.

Duur van het spel: ongeveer 25 minuten

Creatie op 12 september 1982 te Lede (B).

P R O L O O G

Vanop de straat jaagt Pantalone Arlecchino naar de wagen. De drie andere spelers zijn al ter plaatse. Arlecchino krijgt van de klapper en huilt als een speenvarken. Colombina ziet hoe hij wordt afgetroefd en zal van op de wagen het gebeuren wanhopig gadeslaan, zonder echter tussenbeide te komen.

PANTALONE:

Vooruit! Gij lanterfanter, vreetzak!
Ha zo? Gij probeert op uw gemak,
Bier en wijn te verzetten!
Wacht! Ik zal u leren op te letten!
(Ik weet niet wat ik moet verzinnen,
Die duivel kan nooit op tijd beginnen
Met het spel!) De wagen op!
En snel! Of ik sla uw kop
Bont en blauw, vol bulten en builen,
Dan hebt ge een reden om te huilen!

Intussen zijn ze op de wagen geraakt. Arlecchino ligt op de grond en jammert. Pantalone werpt de klapper neer en ziet Colombina, wie het wenen nader staat dan het lachen. Hij jaagt haar weg. Beide af. Arlecchino krabbelt recht, maakt een vuist naar het doek en steekt de klapper in zijn riem.

ARLECCHINO:

(Zonder enthousiasme, half wenend.)
Hé?... Hé... Hé! Hela... Joehoe...
Waar trekt ge naartoe?

PANTALONE:

(Het hoofd tussen de gordijnen.)
Luider! Doe uw tanden van mekaar,
Of ik schud u door elkaar!
Als ge uw gejammer niet kunt stelpen,
Zal ik u eens vlug komen helpen.

Arlecchino draagt de tekst voor zoals het van hem verwacht wordt.

ARLECCHINO:

Hé? Hé! Héé! Hela! Joehoe!

Waar trekt ge naartoe?
Gij daar schone meneer, jongedame,
Ge zult straks wel beamen
Dat het spel u beviel.
Ze spelen hier voor u 't lijf uit hun ziel.
En die pronte madam daar!
En die vent met zonder veel haar!
Blijf staan, ga niet voort,
Maar luister naar ieder woord.
Loop niet weg!
Hé daar, zeg!
Hier brandt de lamp,
Bij manier van spreken. Gestamp
En gedruis hoor ik achter 't doek,
(Want die oude sik,
Doet van schrik,
In zijn broek.)
Stil, mensen. Niet verder vertellen,
Of ik kan straks weer sterren tellen.
Nu, niet langer getreuzeld of geklaagd,
Maar van de nood een deugd gemaakt.
Wat we u willen vertonen,
En waarvoor ge ons naar behoren zult belonen,
Is 't kluchtig spel van een "zeer edele" heer
(Een gierig, oud kreng veeleer,
Die smoorverliefd op een schone vrouwe,
Nooit met haar zal mogen trouwen.)
Daarom stel ik u voor,
Zeer geacht gehoor:
Signor Pantalone dei Bisognosi!

Pantalone komt op, buigt zeer zelfvoldaan en gaat af.

ARLECCHINO:

Signor Florindo en Signora Rosaura, wonderschoon!

Florindo en Rosaura op. Ze groeten en nemen hun plaats in op de scène.

ARLECCHINO:

(Het is met haar dat hij, de zoon
Van die vervloekte gierigaard,
Naar de zevende hemel vaart.)
En ten langen leste,

Maar ik zweer u, 't is de beste!
Colombina! Een allerliefste schat,
(Ik wou dat ik haar al bij me had!)

Colombina komt op en buigt. Nu stelt zij hem voor.

COLOMBINA:

En Arlecchino! Met zijn hart van goud.
(Staat ge versted dat ik zoveel van hem houd?) (Af.)

ARLECCHINO:

En nu steken we van wal.
Maar voor ik ga, eerst en vooral:
Dit wordt zuivere improvisatie,
Pure debiatie, louter declamatie,
En naar ik hoop, volle appreciatie
Van uwentwege.
Dat het spel een aanvang neme!

PANTALONE, Verliefd en Verloren

ROSAURA:

Ach Florindo, indien uw vader ondervindt
Dat ik mijn liefde aan de uwe bind...

FLORINDO:

Zijn woede valt te vrezen
Wanneer ooit wordt bewezen
Dat ik in uw gezelschap vertoef.
Waarlijk, het stemt me droef
Dat hij in de liefde is mijn rivaal.

ROSAURA:

Een Bisognosi wordt mijn gemaal,
Maar nooit de vader, wel de zoon.
U bent het voor wie ik belangstelling toon.

FLORINDO:

Helaas hoopt hij ooit met u te trouwen.
Maar wat, als hij op zijn zoon niet kan bouwen?

ROSAURA:

In dat geval blijft onze liefde verborgen.
Troost u, wellicht kan mijn vader voor uitkomst zorgen.

FLORINDO:

Ik ken Signor Ottavio als rechtschape, eerlijk waar.
Maar toch blijft ons samenzijn niet zonder gevaar.
Daarom liefste, moet ik u nu verlaten.

ROSAURA:

Gaat u me alleen achterlaten
Met mijn verdriet?
Blijf nog even, ga toch niet.

FLORINDO:

Stil. Veilig is 't uw vader te ontlopen.
Zoniet kunnen we 't beide bekopen.

ROSAURA:

Wees niet bang hem hier te vinden.
Er is geen reden om u op te vinden.
Hij vertoeft in Spanje, een ver land.

Er wordt op de deur geklopt.

PANTALONE:

Mag ik binnenkomen? Is er iemand?

FLORINDO:

Mijn vader Pantalone hier? Opgepast!

ROSAURA:

Vlug, verberg u in die kast.

FLORINDO:

Hij komt om u het hof te maken.

ROSAURA:

Vrees niet, hij zal me niet genaken.
Hem ontvangen zal me tot eer strekken.
Zo zullen we geen argwaan wekken.

FLORINDO:

Ik smeeek u, geef hem geen valse hoop.

ROSAURA:

Denkt u dat ik mijn liefde verkoop?
De kast in! Vlug! Tussen het linnen!

PANTALONE:

Iemand hier? Mag ik binnen?

ROSAURA:

(Laat hem binnen.)

Signor Pantalone, wees welkom in dit huis.

PANTALONE:

Uw dienaar, Signora. Is uw vader thuis?

ROSAURA:

Nee, Signore, elders riepen hem dringende zaken,
In Spanje, waar hij fortuin wil maken.

PANTALONE:

(Mijn hart staat op springen.
Ik zou kunnen dansen en zingen!)
Mag ik gaan zitten op deze stoel?
(Als ze eens wist wat ik voor haar voel!)
Of hebt ge liever dat ik de aftocht blaas?

ROSAURA:

Signore, u bent uw eigen baas.
Hebt ik u te verbieden
Waar u gaat of staat, met welke lieden
U zich onderhoudt of vriendschap sluit?

PANTALONE:

Gezegd zij de mond die zulke woorden uit!

ROSAURA:

Signore, vertelt u altijd zulke grappige dingen?
Ik zou me met ander gezelschap omringen!

PANTALONE:

U te zien lachen doet me veel plezier.

ROSAURA:

Maar zeg me, Signore, Wat doet u hier?
Mijn vader is afwezig, u weet het.

PANTALONE:

Dat heeft geen belang, wat geeft het?
Nee, mijn hartje, zijn dochter is mijn verlangen,
Mijn enige droom. Uw welwillend ontvangen,
Nu niemand ons hoort, noopt mij te vragen,
Of het u misschien zou behagen...
(Ik weet niet wat ik moet zeggen,
Hoe ik de toestand uit moet leggen...)
Met mij... In het bootje te stappen.

ROSAURA:

Signore! Wat zijn dat voor grappen?
Indien mijn vader dit te weten kwam, dan...

PANTALONE:

Ik ken hem, Signora, als een edel man,

Rechtschapen, tevens een goede vriend,
Wij hebben mekaar steeds ten volle gediend.
Goedkeuren zou hij mijn wens,
Die mij zou veranderen in een ander mens.
Hij gaat op de knieën zitten.

Maar uit uw mond, liefste, wil ik horen,
Twee woorden die mijn hart bekoren.
“Ja, Signore”, zou klinken als kristal.
“Ja, Signor Pantalone”, meer niet, ’t is al.

ROSAURA:

Uw aanzoek komt zo onverwacht,
Signore, ik had nooit gedacht...

PANTALONE:

Ik geef toe, het brengt u van streek.
Maar ik bied u de kans van uw leven: spreek!

Hij krabbelt moeizaam recht.

Ik weet het, ik weet het... Ik lijk eerder oud...

ROSAURA:

(Maar jonge dametjes laten hem niet koud!)

PANTALONE:

Maar zelfs op mijn leeftijd kan men nog heel wat geven.
En u gelukkig te weten is mijn enige streven.
Aan u, lieve Rosaura, schenk ik mijn hebben en houden,
Mijn geld, mijn goed en al mijn vertrouwen.

ROSAURA:

(Nu heeft die oude vrek,
Plots aan geld geen gebrek.)
Signore, u weet hoe te kiezen.

PANTALONE:

Ge hebt niets te verliezen,
Enkel geluk te winnen.

Er wordt opnieuw op de deur geklopt.

ARLECCHINO:

Hela! Hoho! Mag ik binnen?

PANTALONE:

Wie klopt daar? Ik wil 't weten!

ROSAURA:

(Gelukkig! Roet in 't eten!)

PANTALONE:

Stuur hem naar de maan

Voor mijn part. Komaan!

Ik bid u, zend hem wandelen.

Is dat nu een manier van handelen?

(Om de duivel, ze gaf me bijna haar "ja"!)

ARLECCHINO:

Hé! Mag ik er nog in of hebt ge liever dat ik ga?

ROSAURA:

Ik vrees, er zit niets anders op,

Dan antwoorden op zijn klop.

Rosaura laat Arlecchino binnen.

ARLECCHINO:

Signora Rosaura, ik hoop dat ik niet stoor.

ROSAURA:

Dag Arlecchino. Het geeft niet, hoor.

PANTALONE:

(De knecht van mijn zoon?

Ik ben een boon

Als ik weet wat hij hier moet.)

ARLECCHINO:

Signor Pantalone, sta toe dat ik u groet.

(Verdomme, de oude baas? Dat is niet pluis!)

PANTALONE:

Wel? Wat hebt gij verloren in dit huis?

(Zit Florindo in het spel?
Ik moet het weten, snel!
Want dit onthaal is niet normaal.)
Kom op met uw verhaal.

Arlecchino zwijgt.

Hebt ge uw tong verloren? Vooruit,
Anders zijt ge de grootste flapuit
Van gans de streek.
Ik luister. Zeg op. Spreek.

ARLECCHINO:

Ik mag veranderen in een watermeloen,
Als ik wist wat ik hier kwam doen.

PANTALONE:

Is dat een antwoord?
Ge legt het slim aan boord.
Ge poogt iets te verbergen,
Om me te pesten en te tergen.

ARLECCHINO:

Waarom ik hier kom zijn mijn zaken.
Daar heft niemand iets mee te maken.

PANTALONE:

De brutaliteit!
De vrijpostigheid!
Onbeschofte lummel, ongelikte beer!
Durft ge zo te antwoorden tegen een heer
Van mijn rang? Sinds wanneer
Denkt een eenvoudige knecht
Dat hij heeft meer recht
Dan de meester uit wiens hand hij eet?

ARLECCHINO:

Mijn meester heet Florindo. Hij alleen weet
En beveelt wat ik moet doen of laten.

PANTALONE:

Wacht, ik krijg u wel aan 't praten!

Pantalone geeft Arlecchino een paar flinke meppen met de klapper. Vanachter het gordijn volgt Florindo het hele gebeuren, maar hij durft niet in te grijpen.

PANTALONE:

Hier! Pak aan, gij stuk verdriet!

ROSAURA:

(Komt tussenbeide.)

Nee, Signore, dat wil ik niet.

Zulk een onrecht kan ik niet verdragen.

Hij doet enkel wat hem wordt opgedragen.

Arlecchino zakt jammerend op de knieën. Rosaaura knielt bij hem neer.

ROSAURA:

Arme Arlecchino, je deed slechts je plicht.

PANTALONE:

(Vervloekt! Wat heb ik nu toch uitgericht?)

Vergeef me, Signora, ik liet me gaan.

ROSAURA:

Lieve Arlecchino, droog je traan.

Ik wil niet dat je lijdt.

PANTALONE:

Ik verzeker u dat het me spijt.

ROSAURA:

Signore, het is beter dat u nu vertrekt.

Kom, Arlecchino, ik help je recht.

PANTALONE:

Zoals u verkiest... Wat u wil...

(Maar ik keer terug! Hier is iets op til!)

Hij verdwijnt sakkerend in het publiek. Florindo komt uit zijn schuilplaats.

FLORINDO:

Ik heb alles gehoord.

Vader schreeuwde als vermoord.

Arlecchino, mijn beste vriend,

Zoveel klappen heb je niet verdiend.

Maar als ik je hiermee troosten kan,

Neem deze zecchino en geniet ervan.

ARLECCHINO:

Signore, een zecchino en lekker eten,
Doen me alle verdriet vergeten.

Hij zoent het geldstuk, steekt het in zijn tas en haalt er een verzegelde brief uit.

ARLECCHINO:

Vanmorgen kwam deze brief thuis aan,
En de koerier gaf me te verstaan
Dat dit schrijven
U dringend moest bereiken.

ROSAURA:

Florindo! Mijn vaders zegel!

FLORINDO:

Geef hier, dat ik het regel.

Hij breekt het zegel, opent de brief en leest.

FLORINDO:

*“Beste vriend, geachte heer,
- Reeds lang vermoed ik zeer,
- Dat u en uw goede vader beide,
- Mijn dochter willen aan hun zijde.
- Welnu, het is mijn wens, mijn verlangen,
- Eén van u als schoonzoon te ontvangen.
- Nochtans kan ik niet kiezen,
- Want ik wens geen vrienden te verliezen.
- Ziehier waar het om gaat:
- Zoals hier geschreven staat,
- Zal het lot bepalen
- Wie mijn dochter zal behalen.
- Hij, van wie ze als eerste een ring
- Aan haar vinger ontving,
- Zal haar bezitten.
- De verliezer mag nergens om vitten.
- Uw geëerde vader ontving dezelfde brief.
- Groet voor mij mijn dochter lief.”*

Getekend: Ottavio Aretusi.

Arlecchino, hoeveel brieven bracht de post?
Denk na, want dit moet worden opgelost.
Was er voor mijn vader één?
Of was er deze, heel alleen?

ARLECCHINO:

Wacht even... Nu ge 't zegt...
Ik heb een tweede brief op zijn tafel gelegd.

ROSAURA:

Dan zal hij ontdekken waar het om gaat.
Doe iets, Florindo, of het is te laat!

FLORINDO:

Een ring van goud en diamanten,
Robijnen of briljanten,
Heb ik niet zomaar op zak...

ARLECCHINO:

Baas, blijf kalm op uw gemak
En ga hem rustig kopen,
Zonder uw benen stuk te lopen.

FLORINDO:

Rustig? Kalm? Nee, er staat te veel op 't spel.
Ik loop voor die ring, als 't moet tot in de hel.

Hij verdwijnt in het publiek. Rosaura af. Arlecchino gaat op de rand van de scène zitten.

ARLECCHINO:

Wanneer het aankomt op snel lopen,
Mag mijn meester wel hopen,
Als eerste aan de lijn
Die ouwe aap de baas te zijn.
Ik wou dat het versleten wrak
Zijn beide benen brak!
Hij zou heel anders huppelen,
In plaats van op mijn kop te knuppelen!

Colombina neuriënd op. Ze begint af te stoffen.

ARLECCHINO:

(Wat voor knappe dingen

Lopen hier te zingen?
Bij mijn bloed! Wat een mooie benen!
Hé? Ik voel een tinteling in mijn tenen.
Luister es...
Of ben ik mis?
Is 't nu aan 't donderen?
't Zou me sterk verwonderen
Met zo'n weer... Nee, ik ben gefopt.
't Is mijn hart dat sneller klopt.)

COLOMBINA:

(Wat komt er hier allemaal over de vloer?
Dat lijkt me helemaal geen boer.
Nee maar, 't is Arlecchino, een simpele knecht,
Maar eerlijk als goud en oprecht
Een meisje als ik waardig.

ARLECCHINO:

(Het is eigenaardig,
Maar dat gebibber en getril
Gebeurt zonder dat ik het wil.
Ai, ze komt hierheen.
Nee, Arlecchino, loop niet heen)

COLOMBINA:

(Speels) Wie zijt gij?

ARLECCHINO:

A... A... Honger!

COLOMBINA:

Wat zegt ge?

ARLECCHINO:

Honger!

COLOMBINA:

Hoe is uw naam?

ARLECCHINO:

Honger!

COLOMBINA:

Waarom blijft ge hier zo staan?

ARLECCHINO:

Honger! Honger! Honger!

COLOMBINA:

Kent gij soms een zekere Arlecchino?

ARLECCHINO:

Nee, mijn naam is Pasquino.

(Lap! 't Is gebeurd. Ik ben beschaamd

En heb mijn slag wreed slecht beraamd.)

COLOMBINA:

(De lieve schurk, de lelijke schelm!

Maar hebben ... zal ik hem!

Let maar even op,

Hoe ik hem in mijn netten lok.)

Behoort gij tot Arlecchino's vrienden?

Arlecchino durft niet anders dan "ja" te knikken.

Ik heet Colombina en ben bediende

Bij Rosaura, de beste dame die ik ken.

ARLECCHINO:

(Ik durf niet verklappen wie ik werkelijk ben.)

COLOMBINA:

Zeg, Pasquino,

Die Arlecchino

Is echt een schat.

Ik wist niet waar ik het had

Toen ik hem laatst ontmoette.

Doet ge hem eens de groeten?

ARLECCHINO:

(Hoe moet ik uit mijn eigen val geraken?)

COLOMBINA:

Ik zou ze zelf wel overmaken,

Maar ik ben nogal verlegen...

En onder ons gezegd en gezwezen,
Als 't aan mij was gelegen,
Zou ik met hem trouwen, terstond!

ARLECCHINO:

(Ezel, ge verdient een schop onder uw kont,
Als ge dat kind in de kou laat staan.
Vooruit, stomkop, doe er wat aan,
Neem uw moed in uw twee handen!)

COLOMBINA:

Maar kom, waarom zou ik mijn hart aan hem verpanden?
Weet ge dat hij me amper durfde te bekijken?
Ik moest wel erg belachelijk lijken!
Die jongen heeft niet het minste besef of gevoel...
(Stommeling! Snapt ge nu nog niet wat ik bedoel?)

ARLECCHINO:

(Ik zou mijn kop tussen mijn schouders kunnen slaan!)

COLOMBINA:

Maar waarom trek ik me dat alles aan?
Een meisje als ik heeft er misschien
Aan iedere vinger tien!
Ik weet zeker dat Pasquale, of Brighella, of Truffaldino...

ARLECCHINO:

Nee! Genoeg! Ik ben het, liefje... Arlecchino!
Heb meelij, ik heb u belogen.
Maar bij het licht van mijn ogen,
Vergeef me, heb erbarmen.

COLOMBINA:

Kom hier, mijn engel! In mijn armen!

Hij vliegt op haar af en ze geven mekaar een zoen.

ARLECCHINO:

Droom ik niet? Is het echt?

COLOMBINA:

Zeker, mijn jongen. Alles komt terecht.

Hij valt op zijn knieën voor haar neer.

ARLECCHINO:

Colombina, ik zal u nooit meer beliegen,
Gezwoeren! Noch bedriegen.
Maar voor u werken alle dagen,
Beulen, wroeten en slaven.
Op voorwaarde... Dat ge met mij wilt trouwen.

COLOMBINA:

(Helpt hem recht.)

Lieve jongen, ik zal altijd van u houden.

ARLECCHINO:

Mijn suikerboontje lief.

COLOMBINA:

Mijn grote, zoete hartendief.

ARLECCHINO:

Mijn klein konijntje.

COLOMBINA:

Mijn snoezig harlekijntje.
(Ze schrikt en laat hem los.)
Wat als onze meesters dit komen te weten?

ARLECCHINO:

Goeie God! Die was ik glad vergeten!
We moeten hemel en aarde verzetten
Om de oude Pantalone te beletten
Uw meesteres in te pikken.
Als het met mijn baas zou klikken,
Is ons broodje gebakken.

COLOMBINA:

Hoe wilt ge dat aanpakken?

Tussen het publiek horen we geroep.

Het is Pantalone die een ring toont. Hij baant zich een weg naar de wagen.

ARLECCHINO:

Die drommelse, duivelse, sikkige bok
Mag me niet vinden of ik krijg van de stok!

Hij vlucht achter het gordijn.

COLOMBINA:

(Lacht) Dappere Arlecchino! Daarnet onklopbaar!
En nu reeds onvindbaar!

Intussen is Pantalone hijgend tot op de wagen geraakt.

PANTALONE:

Meisje... Meisje... Ik kan niet meer...
(Ploft op een stoel.)
Mijn borst doet me zo'n zeer,
Van 't harde lopen. Op mijn ouderdom
Is 't gekkenwerk. Maar kom...
Roep uw meesteres, genoeg tijd verloren.

COLOMBINA:

Signore, ik mag haar nu niet storen.

PANTALONE:

(Recht) Sta daar niet te gapen,
Te dromen of te slapen!
Doe wat ik u zeg!
(Colombina af.)
Nu ken ik de weg
Om Rosaura te veroveren.
Deze ring zal haar betoveren.
Zo wordt haar vaders wil volbracht.
Als mijn zoon ooit had gedacht
Dat hij stokken in de wielen kon steken,
Dan heeft hij het slecht bekeken!

Rosaura en Colombina op. Pantalone toont fier de ring.

PANTALONE:

Signora, dit kleinood...

Rosaura ziet de ring en valt flauw. Colombina kan haar nog net opvangen.

PANTALONE:

Mijn hemel! Ze is toch niet dood?

Arlecchino komt voorzichtig kijken.

COLOMBINA:

Nee, ze valt flauw.

Signore, help me, gauw.

Pantalone stopt de ring in zijn zak. Arlecchino heeft dit gezien. Pantalone en Colombina helpen Rosaura op een stoel.

PANTALONE:

Haal vlugzout of azijn. (*Colombina af.*)

Rosaura, liefje, doet het pijn?

Verdomme! Dat dit net nu moest gebeuren!

ARLECCHINO:

(*Op*) Kan ik haar opfleuren?

PANTALONE:

Gij komt als geroepen!

Vlug! Ga water zoeken!

Arlecchino loopt af en Colombina loopt op met het vlugzout. Telkens wanneer Arlecchino en Colombina mekaar kruisen, zullen ze mekaar een zoen geven.

PANTALONE:

Wrijf het onder haar neus. (*Geen reactie.*)

Het helpt niet. Geen keus.

Haal azijn.

Colombina af. Hij neemt Rosaura's hand.

Rosauraatje mijn...

ARLECCHINO:

(*Op met een kommetje water.*)

Hier is 't water.

Azijn komt later.

Met opzet struikelt hij over zijn eigen voeten en Pantalone krijgt het water over zich heen.

PANTALONE:

Gij onhandige lummel!

Mijn beste jas besmeurd! Pummel!

Arlecchino wrijft de jas schoon en gapt meteen handig de ring uit Pantalone's zak.

PANTALONE:

Uw handen thuis, bij mijn baard. *(Geeft hem een klap.)*

ARLECCHINO:

(Maar dit hier is wel een klapje waard.) (Stopt de ring vlug in zijn tas.)

PANTALONE:

Haal ander water, zeg!

ARLECCHINO:

Ik ben al weg! *(Af.)*

COLOMBINA:

(Op.) Probeer azijn.

PANTALONE:

Geef hier. *(Geen reactie. Colombina af.)*

Nee, dit helpt geen zier.

Arlecchino! Blijf niet dralen!

Of moet ik u komen halen?

ARLECCHINO:

Geduld! Ik kom eraan!

PANTALONE:

Kom, Signora, probeer te staan.

God! Wat moet ik doen?

Misschien kan ik met een zoen?... *(Wil haar zoenen.)*

Arlecchino komt op met een emmer water die hij over Rosaura wil gieten.

ARLECCHINO:

Zo zal het vlugger gaan!

PANTALONE:

(Houdt hem tegen.)

Maar wat hebt ge toch gedaan?

Een emmer met water vol?

Zijt ge nu helemaal dol?

ARLECCHINO:

Al goed. Dan giet ik hem op straat.

Arlecchino wil het water in het publiek gieten. Colombina op.

PANTALONE:

Nee!

(Neemt hem de emmer af.)

Geef hier, vervloekte onverlaat!

COLOMBINA:

Met al uw getier en kabaal,

Komt ze nooit op verhaal.

ARLECCHINO:

Mag ik eens iets proberen?

Ge kunt er nog van leren.

PANTALONE:

Wat?

ARLECCHINO:

Dat!

Hij roept in Rosaura's oor: "Signora Rosauraaaa!"

PANTALONE:

Ik voel dat ik een ongeluk bega!

Weg! Voor ik u de kop insla!

Arlecchino trekt zich terug.

PANTALONE:

(Knielt.) Rosaura, mijn engeltje,

Mijn appeltje...

Florindo is intussen tot op de wagen geraakt. Hij ziet zijn vader en vreest het ergste.

FLORINDO:

Signore! Wat hebt u gedaan?

Rosaura komt een heel klein beetje bij.

PANTALONE:

Florindo!

Florindo knielt bij Rosaura. Hij neemt haar hand en ze komt nog een beetje meer bij.

PANTALONE:

(Ik ga hier niet vandaan.)

FLORINDO:

Toe Rosaura, een beetje moed.

COLOMBINA:

't Gaat al beter, 't komt nog goed.

(Tot Pantalone.) Zijn middeltjes hebben meer effect

Dan de uwe. Ze doen 't perfect.

ROSAURA:

Waar ben ik?

PANTALONE:

(Zoekt in zijn zakken.)

(Bij mijn sik!

De ring is verdwenen!)

ARLECCHINO:

(Ik neem de benen.) *(Verdwijnt.)*

PANTALONE:

Hier is een zakkenroller aan het werk.

't Is Arlecchino, ik geloof het sterk.

Nu haalt Florindo een ring tevoorschijn.

FLORINDO:

Signore, deze ring zal beslissen.

PANTALONE:

Gij moet u vergissen.

Ik was de eerste.

FLORINDO:

Of u eerste was of tweede

Heeft geen belang. Luister naar rede.
Hij die een ring kon vinden,
Zou zich met Rosaura verbinden.
Zo heeft Signor Ottavio het bevolen.

Hij steekt de ring aan Rosaura's vinger en zoent haar.

PANTALONE:

Niet eerlijk! Ik werd bestolen!

Arlecchino tikt op Pantalone's schouder en deze draait zich de verkeerde kant op. Hiervan maakt Arlecchino gebruik om de ring in Pantalone's zak te stoppen.

PANTALONE:

(Ziet hem.) Schurk! Gij zijt de dief!

ARLECCHINO:

Wie? Ik? Mijn leven is me lief!
Naar de ring die ge hebt gekocht,
Hebt ge zeker slecht gezocht.

Pantalone tast nogmaals zijn zakken af en vindt de ring.

PANTALONE:

Vervloekt! 'k Heb het spel verloren.
Ik wou dat ik nooit was geboren.

Pantalone gaat af.

FLORINDO:

Arlecchino, je verdient in feite een pak slaag.
Ik vind het tamelijk gemeen en laag
Dat je mijn vaders lot hebt getart.

ARLECCHINO:

Baas, als 't u goeddunkt,
Doe wat ge niet laten kunt.
Maar sla niet te hard.
Ik heb vandaag al genoeg rammel gekregen.

Hij reikt de klapper aan en toont zijn rug.

ROSAURA:

Toe, Florindo, zou u 't hem niet vergeven?

FLORINDO:

Dat was ik immers van plan,
Want ik hou te veel van deze goede man.

ARLECCHINO:

De hemel weze gezegend
Dat het op mijn rug geen stokken regent.

ROSAURA:

Lieve Arlecchino,
Zonder mijn Florindo
Kon ik niet verder leven.
Vraag me wat je wil. Ik zal 't je geven.
Want jij bracht ons bij elkaar.

ARLECCHINO:

Een beloning? Echt waar?
Dan kies ik... Haar! (*Neemt Colombina's hand.*)

ROSAURA:

Colombina?

COLOMBINA:

Signora,
Hij zette me in vuur en vlam,
Toen hij u daarnet bezoeken kwam.

ARLECCHINO:

Dit meisje hier
Is mijn geluk (en mijn plezier)!
Met haar trouwen is al wat ik verlang,
En 'k zal haar beminnen, mijn leven lang.

ROSAURA:

Florindo? Wat zegt u? Akkoord?

FLORINDO:

Dat ben ik zeker. Erewoord!

ARLECCHINO:

Ze staan aan onze kant.

COLOMBINA:

Hier is mijn hand.

ARLECCHINO:

Uw hand? Is dat al?

COLOMBINA:

Nee, ik schenk u mijn hart, bovenal!

FLORINDO:

Vrienden, al onze wensen werden verhoord.

Er is niets dat ons geluk nog stoort.

Mijn knecht is gelukkig met mij.

Maar wat er ook van zij,

Er is Rosaura die van me houdt.

Zelfs al bezat ik schatten aan goud

Dan nog zou ik niet willen ruilen.

COLOMBINA:

Hoe schoon. Ik zou van geluk wel kunnen huilen.

ARLECCHINO:

Baas, ge zult het u nooit berouwen.

En nu we toch gaan trouwen,

Wilden dit meisje en ik u iets vragen,

Dat ge u evenmin zult beklagen.

COLOMBINA:

Signori, ons verzoek is kort.

ARLECCHINO:

Ik hoop dat ge'r niet boos om wordt.

COLOMBINA:

Wel... we zouden ons gelukkig weten,

Als we samen in uw dienst mochten treden.

ROSAURA:

Lieve Colombina, ik ben gelukkig dat je 't voorstelt.

Florindo, hoort u wat ze vertelt?

FLORINDO:

Wat zou ik kunnen verbieden,
Aan deze brave lieden?
Het is een voorrecht
Dat uw meisje en mijn knecht
Zich in onze dienst willen stellen.
Arlecchino en Colombina vallen in mekaars armen.

FLORINDO:

Kom nu, Rosaura,
Er valt nog zoveel te vertellen.

*Florindo en Rosaura af.
Arlecchino geeft Colombina een zoen en zegt de...*

E P I L O O G

ARLECCHINO:

Wie had ooit durven hopen
Dat het zo goed af zou lopen?
En de oude Pantalone, vraagt ge u af?
Ach, die maakt gauw komaf
Met de liefde, en vergeet zijn zorgen.
Ik wed dat hij reeds morgen,
Met een ander aan de haal zal gaan.
Zo'n mannen zijn niet te verslaan.
Ge kunt er geen touw aan vastknopen.
Maar kom... 't spel is uit nu, afgelopen.
Ge hebt aandachtig geluisterd en gekeken,
Dat is duidelijk gebleken.
Wij hebben met plezier voor u gespeeld,
En hopelijk hebt ge u niet verveeld.
Dit was het, voor allen die het willen horen!

PANTALONE, VERLIEFD EN VERLOREN!

Of: schoenmaker, blijf bij uw leest,
Want Arlecchino is u te slim af geweest! (*Af*)

E I N D E

2.

PANTALONE

VERLIEFD EN VERLOREN

Commedia dell'arte

door

Hedwig COOREMANS

Naar het gelijknamige wagenspel.

*Met postume dank aan grootmeester
Carlo GOLDONI
Voor de talloze voorbeelden
Met dank aan Paul Vanbossuyt
voor het lenen van zijn hemd*

*Twee ezels
Weten meer
Dan één*

H. COOREMANS
't Serclaesstraat 11
B 1740 Ternat
(0)2/582.09.48.

hedwig.cooremans@telenet.be

*Bogotá (Colombia), 2 december 1988
Ternat, 3 april 2000*

P E R S O N E N

* *PANTALONE DEI BISOGNOSI: koopman.*

* *FLORINDO: zijn zoon.*

* *ARLECCHINO: knecht van Florindo.*

* *ROSAURA: begerenswaardige.*

* *COLOMBINA: haar dienstmeisje.*

* *OTTAVIO: vader van Rosaura, rijke koopman.*

* *BRIGHELLA: herbergier.*

* *SUSAN: zus van de vorige, wasvrouw.*

* *SUCCIANESPOLE: pandjesbaas, woekeraar.*

* *CACCIA: bedelares.*

* *Spelende kinderen*

◦ *Het stuk mag in de streektaal gebracht worden.*

◦ *De Italiaanse namen kunnen vervangen worden door typische streeknamen.*

* * * * *

DECOR

Een kanaal in Venetië. Een sierlijk bruggetje verbindt beide oevers.

Achtergrond: zicht op de stad.

** Linkeroever: Vooraan: het huis van Rosaura, met balkon.
Achteraan: huis Succianespole.*

** Rechteroever: Vooraan: huis Pantalone.
Achteraan: herberg Brighella.*

Een fonteintje, een boom, een bank.

E E R S T E D E E L

*Een zonnige morgen. Caccia ligt voor de herberg te slapen.
Op de linkeroever spelen enkele kinderen.*

Succianespole opent zijn zaak. Het luik klapt open in twee delen. Het onderste deel wordt de toonbank, het bovenste de luifel. Brighella komt uit de herberg. Hij opent de luiken en port Caccia wakker. Zij verhuist, verwensingen mompelend, richting brugje. De mannen begroeten mekaar met een beleefde buiging: 'Goedemorgen, beste overbuur!'. Brighella haalt een bezem en veegt het stoepje waar Caccia lag. Hij zet de bezem tegen de gevel en plaatst een tafeltje en twee stoelen voor de herberg.

Susan komt achteraan links op met een mand wasgoed. Succianespole groet haar overdreven kruiperig. Zij negeert hem. Tegelijk met Susan komt Colombina vooraan rechts op. Ze is naar de markt geweest. Brighella gaat naar haar toe, fladdert rond haar. Colombina negeert hem.

Colombina en Susan kruisen mekaar op het bruggetje en wisselen een paar woorden. Daarna verdwijnt Colombina in het huis van Rosaura en gaat Susan de herberg binnen.

Rosaura op balkon. Brighella en Succianespole groeten haar door beleefd te knikken en te buigen. Zij antwoordt amper met een knikje.

Pantalone komt uit zijn huis. Hij heeft een brief in de hand. Zodra Caccia Pantalone ziet, krabbelt ze recht. Ze doet alsof ze hinkt en stopt één arm weg. Ze stevent op hem af.

PANTALONE:

Ik heb van Signor Ottavio deze wisselbrief ontvangen. Ik heb die centen dringend nodig, want de schulden blijven zich god-nog-aan-toe aldoor opstapelen. Maar eerst ga ik mijn zoon Florindo opzoeken. Ik heb hem hoogst belangrijk nieuws mee te delen. (*Ziet Caccia.*) Wel? Wat hebt gij hier verloren?

CACCIA:

(*Spreekt met opzet erg onduidelijk.*) 'n Aalmoes, goede heer...

PANTALONE:

Appelmoes? Waar moet ik verdomme appelmoes vandaan halen?

CACCIA:

Een àalmoes voor een arme, kreupele vrouw met een lege buik en een holle maag, edele heer...

PANTALONE:

Aalmoes! Hoe kan ik aalmoezen geven? Ik zit zelf volledig aan de grond. Zoek werk gelijk iedereen en laat arme mensen gelijk ik met rust.

CACCIA:

Ah, goede heer, medelijden en compassie. Kan niet werken met één arm. Heb elf schaapjes van kinderen te voeden.

PANTALONE:

Schapeboer? Maar wat brabbelt ge daar allemaal, mislukte papegaai? Ik versta niet de helft van wat ge uitkraamt.

CACCIA:

Elf kinderen! Eten geven! (En dat ge ter plaatse moogt creperen.)

PANTALONE:

Elf kinderen? Ha! Dan heb gij in uw leven zeker nog wat anders uitgespookt dan werken!

Pantalone ziet Rosaura die op het balkon verschijnt.

CACCIA:

(Dat zal die zwarte kraai me duur betalen! Dat hij me dat duur zal betalen!)

PANTALONE:

Daar is mijn lieve Rosaura. Is het geen beeldje? Ik heb het plan opgevat om met haar te trouwen. Zo'n buitenkansje krijg ik geen twee keer... Signor Ottavio, haar vader, is een steenrijke weduwnaar en zij is een pracht van een huwbare dochter. Enne... een flinke bruidsschat komt iedereen van pas.

Intussen wuift hij vriendelijke groetjes naar Rosaura. Die kijkt verveeld de andere kant op en gaat ten slotte naar binnen. Terwijl hij zo druk doende is, slaagt Caccia erin Pantalone's zakken te rollen. Ze vindt alleen de wisselbrief.

CACCIA:

(Een stomme brief... Voor de rest zitten zijn zakken vol stof en pluus.) *(Ze stopt de brief weg.)*

PANTALONE:

Wel? Wat staat gij hier nog te draaien en te keren? Scheer u weg, voddenbaal!

CACCIA:

Let op uw woorden, scheve charlatan! Met welk recht durft gij een gebrekkige en kreupele vrouw gelijk ik affronteren en koeioneren?

PANTALONE:

't Kan me niet schelen hoe erg ge me uitmaakt, ik versta u toch niet. Weg, zeg ik! Voor ik uit mijn vel spring.

CACCIA:

Ze moesten uw vermolmde knoken roosteren en blakeren op een zacht vuurtje!

PANTALONE:

(Ik begrijp er geen sikkepit van.) Trekt uw smikkel open als ge tegen de mensen spreekt!

CACCIA:

Dat ze u 't vel levend en wel moesten afstropen en verwijderen!

PANTALONE:

Vervloekt! Met uw brutale bek! Ge verdient dat ik de politie roep!

CACCIA:

Val dood en crepeer, verdomde en vervloekte potschraper! Vreet uw miserabele centen en duiden op! (Af.)

PANTALONE:

Bedelaars! Dat janhagel zou bij wet moeten verboden en afgeschaft worden. Eerlijke mensen uitzuigen is het enige wat die aftroggelaars kunnen...

Hij steekt het brugje over en wordt lastig gevallen door bedelende kinderen. Colombina komt naar buiten en begint het stoepje te vegen.

PANTALONE:

Weg! Weg! Ik heb niks! Als het zo doorgaat kan ik binnenkort zelf gaan bedelen.

Kwaad mompelend af. De kinderen laten het er niet bij en gaan achter hem aan. Arlecchino vooraan rechts op. Hij ziet Pantalone nog net verdwijnen.

ARLECCHINO:

Prachtig! De oude baas is het huis uit en de jonge ging al vroeg op stap. Ik ga kijken of er niets te bikken valt, want ik heb honger als tien paarden.

COLOMBINA:

Is dat niet de knecht van Signor Florindo? Ik vind hem zo'n grappig kereltje. Zijn meester is verliefd op mijn meesteres. Waarom zou een arme, eenzame meid gelijk ik geen graantje mogen meepikken? Ge weet nooit dat het tussen mijn meesteres en zijn baas in orde komt...

ARLECCHINO:

(Ziet Colombina.) Oh kijk, daar is het meisje van Signora Rosaura. Als dat geen troetelschatje is! Bij mijn bloed, ik voel een tinteling in mijn tenen. Oh oh... Ik geloof dat ik verliefd word. Wat zeg ik? Ik ben het al!

Colombina ziet hem en probeert zijn aandacht te trekken.

ARLECCHINO:

Geeft ze me een seintje of zit er een vlieg in mijn oog? Ai, ze komt naar hier. Wat moet ik doen?

Brighella komt op en ziet het gebeuren met lede ogen aan.

COLOMBINA:

(Speels.) Hoe heet gij?

ARLECCHINO:

A... A... Honger!

COLOMBINA:

Wat zegt ge?

ARLECCHINO:

Honger!

COLOMBINA:

(Waarom zegt hij niet gewoon zijn naam? Is dat zo moeilijk?) Wel? Komt er nog wat van?

ARLECCHINO:

Honger! Honger! Honger!

COLOMBINA:

(Hij probeert me te ontwijken. Maar dan kent hij me nog niet.)

ARLECCHINO:

(Waarom ben ik altijd zo beschaamd als het op doen aankomt?)

COLOMBINA:

Zijt gij niet de knecht van Signor Florindo?

ARLECCHINO:

Dat is waar! Ik ben de knecht van mijn meester.

COLOMBINA:

Gij zijt toch Arlecchino, of vergis ik me?

ARLECCHINO:

Dat is mijn tweelingbroer. Mijn naam is Pasquino.

COLOMBINA:

Dan moet ik u met hem verwarren. Maar goed... Zoudt ge me een pleziertje willen doen? Breng mijn groeten over aan uw broer Pasquino en zeg hem dat ik hem moet spreken. Het is erg belangrijk. Ik zou het zelf doen, maar ik heb het zo verschrikkelijk druk. Laatst kwam ik hem tegen op de markt en wilt ge wat weten? Hij durfde me niet eens te bekijken.

ARLECCHINO:

Dat komt omdat hij nog dommer is dan ik.

COLOMBINA:

Een waarheid als een koe! (*Rosaura roept.*) Oei, mijn meesteres heeft me nodig. Vergeet niet wat ik u gevraagd heb!

Colombina gaat af. Brighella loopt naar Arlecchino.

BRIGHELLA:

Wat komt gij hier onze vrouwen lastig vallen, flierefluiters?

ARLECCHINO:

Ik, heer? Ik kom dat meisje de groeten brengen van Pasquino, mijn broer. Mag dat volgens de wet misschien niet?

BRIGHELLA:

Wat moet die dekselse broer van haar hebben?

ARLECCHINO:

Hoe moet ik dat weten? Ik ben zijn kindermeid niet. Bovendien bemoei ik me niet met andermans zaken.

BRIGHELLA:

Zeg dan tegen dat stuk broer van u dat ik hem niet in de geburen wil zien. Denkt ge dat ge in staat zijt om dat in uw lange oren te knopen? (*Trekt Arlecchino aan een oor.*)

ARLECCHINO:

Au! Daar dienen ze voor, heer. (*Brighella af herberg.*) Brutale vlegel, likt de hielen van de hoge heren en minacht zijn eigen soort. Maar dat lief konijntje daar heeft me haar groeten overgemaakt en gezegd dat ze mij wil spreken. Ik denk dat zij een beetje beschaamd was om toe te geven dat ze me graag ziet. Als dat waar is, dan ben ik nog verliefderderder als twee minuten geleden! Alleen... Ik zou mezelf wel kunnen schoppen en slaan. Weet ge, eigenlijk ben ik een waardige knecht van mijn meester. Die durft zijn Rosaura bijna niet te bekijken en ik heb hetzelfde voor met mijn Colombina. Zeggen ze niet: wie bij de hond slaapt... Dat doet er mij aan denken dat ik iets tussen mijn kiezen moet stoppen, want ik heb honger als een hond van aan mijn oren tot aan mijn kont. Geef toe, met een lege maag kan een goede jachthond geen konijntjes vangen.

Arlecchino af huis Pantalone. Brighella op. Florindo komt achteraan op.

FLORINDO:

Arlecchino! Waar zit ge? Goede morgen, Brighella. Is er al koffie?

BRIGHELLA:

Goede morgen, Signore. Zeker, Signore.

FLORINDO:

Dan had ik graag een kopje.

BRIGHELLA:

Ik bedien u dadelijk, Signore. (*Af.*)

FLORINDO:

Arlecchino! Waar zit die schelm weer? Als ge die knechten nodig hebt, zijn ze er nooit.

Hij gaat naar het brugje, raapt steentjes en gooit ze tegen de ramen van de balkondeur. Rosaura verschijnt.

FLORINDO:

Mijn allerzoetse Rosaura!

ROSAURA:

Florindo! Liefste!

FLORINDO:

Ach, Rosaura, indien mijn vader ondervindt,
Dat ik mijn liefde met de uwe verbind...

ROSAURA:

Wat hij denkt en wil zijn zijn zaken,
Daar hebben wij niets mee te maken.

FLORINDO:

Dat hij nooit verneemt dat ik in uw buurt vertoef!
Waarlijk, liefste, het stemt me droef,
Dat hij in de liefde is mijn rivaal.

BRIGHELLA:

(Op met een kopje.) Uw koffie, Signore. Vers gezet.

ROSAURA:

Een Bisognosi wordt mijn gemaal,
Maar nooit de vader, wel de zoon,
U bent het, voor wie ik belangstelling toon.

FLORINDO:

Maar zijn woede valt te vrezen,
Wanneer ooit wordt bewezen,
Dat ik zielsveel van u houd.

ROSAURA:

Zijn woede, Signore, laat mij steenkoud.

BRIGHELLA:

Hete koffie. Lekker vers.

ROSAURA:

Ontvang ik vandaag wéér een brief?

FLORINDO:

Iedere dag, mijn lief,
Want mijn liefde is eerlijk en oprecht,
Ik zend hem ongemerkt, met mijn knecht.

ROSAURA:

Maar uw bezoek is eerder naar mijn zin,
Bezoek van u, van degene die ik bemin.

BRIGHELLA:

Ik sta hier met uw koffie...

FLORINDO:

Ik ben tegelijk gelukkig en wanhopig,
Want ik vrees dat mijn vader voorlopig,
Niet zal instemmen met ons plan.

ROSAURA:

Florindo, alsjeblieft, wees een man!
Vertel het hem toch!

BRIGHELLA:

Uw koffie...

FLORINDO:

(Manhaftig.) Ge hebt gelijk. Ik zal het hem zeggen, wat er ook gebeure!

BRIGHELLA:

...Is al iets minder heet.

ROSAURA:

Prachtig! Wanneer?

FLORINDO:

Dadelijk! Straks! Vandaag nog!

BRIGHELLA:

Ik kan hem moeilijk zelf opdrinken...

FLORINDO:

Of misschien morgen... Ach, liefste Rosaura, het is zo moeilijk. Ik moet erover nadenken.

ROSAURA:

Dat doet ge al meer dan een maand. Ik zie u echt graag, Florindo, maar ik vind het zo erg dat ge niet wat kordater zijt! *(Af.)*

FLORINDO:

Rosaura, wacht!... Ze heeft gelijk. Waarom durf ik vader niet vertellen dat ik haar graag zie? Ik weet dat hij als een jonge hond kwispelstaartend achter haar aanzit. Stel dat hij van plan is om met haar te trouwen? Signor Ottavio heeft immers geen enkele reden om het hem te weigeren. Wat moet ik doen?

BRIGHELLA:

(Achter hem aan.) Koffie moet ge 's morgens liefst heet drinken...

FLORINDO:

Vader heeft er me nog niet over aangesproken, maar ik vrees het ergste. Zonder mijn Rosaura kan ik niet verder leven.

BRIGHELLA:

Dan schiet de maag direct aan het werk.

PANTALONE:

(Op.) Florindo, daar zijt ge dan. Ik heb u overal gezocht. Ik moet u dringend spreken. Een aangelegenheid van het allerhoogste belang.

FLORINDO:

Ik luister, vader.

PANTALONE:

(Neemt de koffie en drinkt.) Ik weet niet *(slok)* of gij het al weet *(slok)*, maar ik weet best *(slok)* dat ik het zeer zeker weet *(slok)*.

FLORINDO:

Weet ik veel, vader.

Pantalone geeft het lege kopje aan Brighella. Die steekt de hand uit om te ontvangen.

PANTALONE:

Bah! Dat is koffie van eergisteren.

BRIGHELLA:

(Altijd hetzelfde met dat volk. Drinken op de pof en nooit ziet ge een cent. Armoedzaaiers...) *(Mompelend af herberg.)*

PANTALONE:

Ik zal maar meteen met de deur in huis vallen. Zoon, ik heb grootse plannen. *(Florindo antwoordt niet.)* Wel?

FLORINDO:

Wat?

PANTALONE:

Wilt ge niet weten welke plannen?

FLORINDO:

Natuurlijk wel, vader. (*Pauze.*)

PANTALONE:

Hewel?

FLORINDO:

Wat 'Hewel'?

PANTALONE:

Vrààg het dan!

FLORINDO:

(Pff!) Welke plannen hebt ge dan, vader?

PANTALONE:

Mijn zoon, verheug u. Uw goede vader heeft hu-we-lijks-plannen!

FLORINDO:

(Dat wordt mijn dood.) Dat verheugt me inderdaad euh... in hoge mate.

PANTALONE:

Mij ook, jongen. Zijt ge niet benieuwd om te vernemen wie mijn gelukkige is?

FLORINDO:

Ik brand gewoon van nieuwsgierigheid, vader.

PANTALONE:

Ik wou u al eerder inlichten, maar ik koesterde aanvankelijk enige twijfel, verstaat ge. Maar nu staat mijn besluit onherroepelijk vast. Ik heb besloten om te trouwen met Rosaura, de dochter van mijn goede vriend Signor Ottavio.

FLORINDO:

(Een steek door mijn hart!)

PANTALONE:

Wel? Wat zegt ge daarvan? Als dat geen goed nieuws is!

FLORINDO:

Het is het beste nieuws dat ik in jaren hoorde. (Er rest me alleen nog te sterven.)

PANTALONE:

Het doet me genoeg dat ge akkoord zijt.

FLORINDO:

Dat heb ik niet gezegd!

PANTALONE:

Pardon?

FLORINDO:

Ik zei: 'Het is juist wat ge zegt'. (Ik weet echt niet waarom ik zo'n platbroek ben.) Maar... wat denkt Juffrouw Rosaura er zelf van?

PANTALONE:

Is dat van belang? Zodra Signor Ottavio terug is van zijn reis naar Spanje, breng ik hem op de hoogte van mijn besluit en kan de bruiloft gevierd worden. Liefst morgen, overmorgen als het niet anders kan. Want weet ge, zoon, er mag niet getalmd worden: Rosaura is een flinke partij... (*Wrijft tussen duim en wijsvinger.*)

FLORINDO:

Ik ben gelukkig in uw plaats.

PANTALONE:

En er kunnen altijd kapers op de kust zijn. Stel u voor dat er een of andere jonge druiloer op haar af komt... Ik mag er niet aan denken! Nee, nee, ik moet de koe bij de horens vatten.

FLORINDO:

(Tja, als ge 't zo bekijkt...) Dat is allemaal best mogelijk, vader. Maar denkt ge niet dat ge... (Nu begin ik eraan, echt waar.)

PANTALONE:

Dat ik wat?

FLORINDO:

Wel ja... Dat ge, gezien uw leeftijd...

PANTALONE:

Zoon, onthou dat een mens nooit te oud is om te leren. (En te genieten van hapklare brokjes!) En, zeg nu zelf, ben ik niet lang genoeg weduwnaar gebleven?

FLORINDO:

Dat is juist, maar...

PANTALONE:

We mogen zeker niet uit het oog verliezen dat Ottavio zijn enige dochter een rijke bruidsschat zal geven. Vergeet niet dat gij daar zult van genieten wanneer ik er niet meer zal zijn...

FLORINDO:

Ach, vader. Waarom spreekt ge zo? Ik ben ervan overtuigd dat gij, ondanks uw leeftijd, nog best in staat zijt om... (Ik walg van mezelf.)

PANTALONE:

(Lacht.) Daar zegt ge zowat! Wie weet, wie weet! Ondanks mijn leeftijd, zult ge moeten toegeven dat ik er nog flink uitzie en dat ik een mooie, jonge vrouw best kan bevallen.

FLORINDO:

Ik ken er heel wat die u zouden benijden, vader. (Er bestaat geen grotere kontlikker als ik.)

PANTALONE:

Dat dacht ik ook! Maar Florindo, even ernstig. Nu we het toch over bruidsschatten hebben, zou het geen tijd worden dat gij in dezelfde richting denkt?

FLORINDO:

(Hier moet ik van profiteren.) Dat deed ik al, vader.

PANTALONE:

Wat vertel ge me daar! En is haar familie rijk? Ik bedoel, ken ik ze?

FLORINDO:

Wel vader, ik zal openhartig met u spreken. Het is... beter dat ik geen namen noem, alvorens ik mijn aanzoek heb gedaan. (Hoe Rosaura ooit op mij is kunnen vallen, zal ik nooit begrijpen.)

PANTALONE:

(Lacht.) Mijn beste jongen, zal ik u eens iets vertellen? We zijn allebei tot over onze oren verliefd, maar onze beide dametjes weten het blijkbaar nog niet!

FLORINDO:

(Zucht.) Zo is het, vader.

PANTALONE:

Mij om het even. Ik hoop dat uw verloofde er warmpjes inzit. Wie is ze?

FLORINDO:

Ze is de dochter van een rijke koopman.

PANTALONE:

Juist gelijk mijn Rosaura! Het kan niet beter! Gefeliciteerd, mijn zoon. Ik brand van verlangen om met de vader kennis te maken. (Voor mijn part mag ze nog lelijker zijn als de donder, als *hij* maar goed voorzien is van *oren en poten!*) *(Wrijft met duim en wijsvinger.)* Geef me, jongen. De zaak is in kannen en kruiken! Mijn toestemming hebt ge. Ik heb een goed gedacht! Ik schrijf een aanbevelingsbrief voor de vader. Dan kan uw huwelijk zo spoedig mogelijk geregeld worden.

FLORINDO:

Denkt ge dat dat noodzakelijk is?

PANTALONE:

Tutututut! Dan kan er niets meer verkeerd lopen. En denk eraan... *(Wrijft met de vingers.)*

FLORINDO:

Dat is erg vriendelijk van u, vader.

PANTALONE:

Zonder dank. Zeg, wie weet vieren we onze bruiloft niet op dezelfde dag? (Op die manier spaar ik een fortuin uit!)

FLORINDO:

Ja, dat zou geen slecht gedacht zijn. (Ik zie Rosaura daar al staan blinken met haar twee bruidegoms. 't Arme schaap zal niet weten waar ze het heeft.)

PANTALONE:

Mijn lieve jongen, ik ga die brief onmiddellijk schrijven. Dan kunt ge aan de slag. *(Afhuis.)*

FLORINDO:

Ik ben ten einde raad. Hoe kan ik vader beletten met het meisje te trouwen dat ik doodgraag zie? Er moet toch een oplossing zijn. Brighella! Waar blijft die dekselse koffie?

BRIGHELLA:

(Op.) Dekselde koffie? Die heeft uw dekselse vader opgedronken!

FLORINDO:

Haal me dan een andere, te deksel! En haast u!

BRIGHELLA:

Goed, goed... (Die eerste koffie mag ik vast vergeten.) (Af.)

De deur van het huis van Pantalone vliegt open en Arlecchino duikelt de straat op, gevolgd door Pantalone, die hem met de klapper slaat.

PANTALONE:

Vervloekte vlegel! 'k Zal u leren mijn kasten te plunderen!

Pantalone gooit de klapper neer en gaat naar binnen.

ARLECCHINO:

(Kreunt.) Aiaiai... Wat valt er bij u te plunderen? De muizen liggen op hun rug in de schapraai. Aiaiai, en ik voel de mijne niet meer.

FLORINDO:

Ha, daar zijt ge eindelijk, schelmstuk. Ik sta mijn keel hier kapot te schreeuwen en gij komt maar niet opdagen! Geef me die stok!

Arlecchino raapt de klapper op en draait zijn rug naar zijn meester, die hem een paar stokslagen toedient.

FLORINDO:

Daar! Dat zal u leren me zo lang te laten wachten in die hitte.

Florindo gooit de klapper naar Arlecchino, die hem in zijn riem steekt.

ARLECCHINO:

Gezegend zijn de knechten die zulke bazen hebben. Ze bewijzen om de haverklap -Aiaiai!- hoe graag ze ons zien.

FLORINDO:

Hou op met janken en sta recht.

ARLECCHINO:

Met uw permissie, baas, maar als dubbel ontbijt kan dat tellen.

FLORINDO:

Waar klaagt ge over? Veronderstelt ge misschien dat ik er beter voorsta?

ARLECCHINO:

In geen geval, baas. Maar er is wel een groot verschil. Op uw rug heeft nog nooit een stok gezongen.

FLORINDO:

Hou op met die onzin en draag deze brief naar Juffrouw Rosaura. (*Geeft hem een brief.*) Zeg haar dat ik zo spoedig mogelijk kom. Ik heb belangrijk nieuws voor haar. Doe het dadelijk, want het is dringend. Daarna gaat ge naar het postkantoor om te kijken of er geen correspondentie is.

BRIGHELLA:

(*Op.*) Hier is uw koffie.

FLORINDO:

Eindelijk! Die heb ik meer dan nodig. (*Neemt kopje.*)

ARLECCHINO:

(Koffie? Die wordt de mijne!) Met uw permissie, baas, maar er ligt een vlieg in uw koffie.

BRIGHELLA:

Onmogelijk!

FLORINDO:

Waar?

ARLECCHINO:

Hier!

Arlecchino zit met zijn vingers in de koffie, haalt de 'vlieg' eruit en trapt ze op een groteske manier plat.

FLORINDO:

Bah! Zijt ge niet beschaamd om uw klanten zo'n bocht te serveren?

Hij wil het kopje aan Brighella teruggeven, maar Arlecchino is hem te vlug af en drinkt het in één teug leeg.

ARLECCHINO:

Aah... Gloeiend...

FLORINDO:

Vergeet die brief niet te bestellen of uw rug zal nog meer moeten verdragen.

Hij geeft het kopje aan Brighella en gaat af huis. Arlecchino loopt naar het kanaal en drinkt een paar slokken water. Brighella neemt zijn bezem en geeft er hem duchtig van langs. Arlecchino krijgt als een speenvarken.

BRIGHELLA:

Schavuit! En mijn koffie?

ARLECCHINO:

Noemt ge dat lauwe sop koffie? Er zat amper suiker in.

BRIGHELLA:

Gij gaat mijn koffie vergoeden!

ARLECCHINO:

Ik heb geen uitstaans met uw vervloekte koffie. Vraag uw duiten aan degene die hem besteld heeft. Ik kreeg alleen de beloning, die ge aan hem hadt moeten geven.

BRIGHELLA:

(Een ezel stoot zich geen twee keer aan dezelfde steen, zeggen ze. Het is duidelijk dat ik geen ezel ben, want ik heb het zitten.)

Arlecchino wil naar binnen, maar hij ziet Colombina naar buiten komen.

ARLECCHINO:

Lang geleden dat ik nog zo'n lekkere koffie gedronken heb. Oei, daar is dat lieve dienstmeisje van Juffrouw Rosaura weer. (*Ziet Brighella naderen.*) En die schurk komt voorzeker meesnoepen. Daar moet ik een stokje voor steken.

COLOMBINA:

Arme meesteres... Ze is de wanhoop nabij. Ik weet hoe ze kan genezen. Maar het is Florindo die haar het medicijn moet toedienen. Ik lijd aan dezelfde ziekte en ik zou best ook zo'n medicijn kunnen gebruiken. Maar wie moet ik kiezen? De ene is te slim (*Brighella naar haar toe.*) en de andere te dom. (*Arlecchino naar haar toe.*) De slimme zal alles doen zoals hij het wil en de domme zal nooit iets doen zoals ik het wil. Zeg me, heren. Wie moet ik kiezen? De slimme of de domme?

BRIGHELLA:

De slimme!

ARLECCHINO:

De domme!

COLOMBINA:

En zo verkondigt ieder zijn waarheid.

BRIGHELLA:

Dat klopt. Ik neem geen blad voor mijn mond.

ARLECCHINO:

Dat is waar, want ik heb gelijk.

BRIGHELLA:

Ik geef u alles zwart op wit.

ARLECCHINO:

En ik zal het u bewijzen ook.

COLOMBINA:

Laten we het volgende afspreken: hij die me kan overtuigen, wint de pot.

BRIGHELLA:

Vermits ik slim ben, zal ik me voor u uitsloven, zodat ge altijd een rijkge vulde tafel zult hebben.

COLOMBINA:

Dat klinkt niet slecht.

ARLECCHINO:

Vermits ik als dommerik tot niets in staat ben, zal ik ervoor zorgen dat anderen u onderhouden.

COLOMBINA:

Dat klinkt redelijk.

BRIGHELLA:

Als man van eer zal ik u door iedereen laten respecteren.

COLOMBINA:

Dat bevalt me.

ARLECCHINO:

Als vreedzaam man zal ik ervoor zorgen dat iedereen u op handen draagt.

COLOMBINA:

Amai... Ik zeg niet nee...

BRIGHELLA:

Ik regel perfect uw huishouden.

COLOMBINA:

Goed!

ARLECCHINO:

En ik zal het voor u laten regelen.

COLOMBINA:

Beter!

BRIGHELLA:

Als ge goesting hebt om een stapje in de wereld te zetten, breng ik u waar ge wilt.

COLOMBINA:

Best!

ARLECCHINO:

En als ge goesting hebt om er eens goed in te vliegen, moogt ge voor mijn part zonder mijn gaan waar ge wilt.

COLOMBINA:

Uitstekend!

BRIGHELLA:

Als ik zie dat één of andere pummel u te na komt, zal ik hem vlug zijn lesje leren.

COLOMBINA:

Bravo!

ARLECCHINO:

En als ik zie dat er eentje rond u begint te draaien, dan laat ik het lot beslissen.

COLOMBINA:

Bravissimo!

BRIGHELLA:

Wat zeg ge ervan?

ARLECCHINO:

Hoe denkt ge erover?

COLOMBINA:

Heren, ik heb uw argumenten met geduld aanhoord en ik kom tot het besluit dat Brighella veel te streng, en Arlecchino veel te toegeeflijk is. Weet ge wat ge doet? Kneed uit twee gekken een wijze man en ik zal met u trouwen. (*Af.*)

BRIGHELLA:

Wel?

ARLECCHINO:

Hoe?

BRIGHELLA:

Kunt gij kneden?

ARLECCHINO:

Dat kunt gij beter dan ik. Gij maakt alle dagen pizza en lasagne.

BRIGHELLA:

Bah, met u valt er niet te praten. Ge begrijpt niet eens waarover het gaat. (*Af achter.*)

ARLECCHINO:

Daar ben ik immers te dom voor. Maar ik weet wel wat ik moet doen om Colombina te winnen. Want Colombina, die is slim of dom zoals het haar uitkomt. Eigenlijk is ze precies gelijk ik.

Caccia op. Dit keer is ze blind en draagt ze een zwarte lap voor de ogen.

CACCIA:

Een stuiver voor een hulpeloze, blinde vrouw die zonder ogen niet kan zien, mooie jongeling.

ARLECCHINO:

Mooi ben ik, dat kan ik niet ontkennen. Maar stuivers bezit ik niet, sukkel die ik ben. Zeg eens, hoe weet gij dat ik een jongeling ben?

CACCIA:

(Verwijdert de lap.) Ge hebt gelijk. Met dompelaars en sukkels gelijk gij worden de straten geplaveid en betegeld. Wat hebt ge daar?

ARLECCHINO:

Ik ben bevorderd tot briefdrager.

CACCIA:

Bah! Brieven en omslagen. Kunt ge niks mee aanvangen of doen.

ARLECCHINO:

Da's waar. Ze zijn niet te vreten of te verteren.

CACCIA:

Ik kan het weten, dat ik het kan weten. *(Haalt de wisselbrief van Pantalone boven.)* Hier zie. Vanmorgen gevonden. Uit de zakken of de jas van één of andere rijkaard gevallen.

ARLECCHINO:

Wat staat erin?

CACCIA:

Denkt ge dat ik niets anders te doen heb dan me met zo'n onnozelheden en futiliteiten bezig te houden?

ARLECCHINO:

Bezorg hem dan terug aan de eigenaar. Misschien krijgt ge er een beloning voor.

CACCIA:

Hé... Uw verstand staat nog niet zo scheef als uw oren.

ARLECCHINO:

Ik dank u voor het vriendelijke compliment. Laat zien. *(Neemt de brief.)* Oei! Zo'n moeilijke letters! Hier, lees zelf maar.

CACCIA:

Er zit een stofje in mijn ene oog en aan het andere ben ik blind. *(Trekt lelijke snuit.)*

ARLECCHINO:

Ge zijt een ezel. Ge kunt niet eens lezen.

CACCIA:

Gij wel zeker?

ARLECCHINO:

Alleen op de pare dagen van de week.

CACCIA:

Ik hoor het al. Misschien kunnen we 't samen proberen. Twee ezels weten meer dan één!

ARLECCHINO:

Eigenlijk is lezen niet zo moeilijk. Kijk, die streep met veel buik en borst is een pfff.

CACCIA:

Onnozelaar! Dat is een kch! Een pfff is een tafel met twee pootjes onder. Dat heeft mijn moeder zaliger me nog geleerd en uitgelegd. God weze haar ziel genadig en schenke haar vergiffenis. *(Slaat een kruis.)*

ARLECCHINO:

Ge weet er juist niks van, gij. Die stok met een bolletje aan is een oe. En die... Ja, zeg, ik geraak er ook niet wijs uit. Lees uw stomme brief zelf in plaats van de mensen lastig te vallen. Ik heb wel wat anders te doen.

Hij geeft haar de brief van Florindo en houdt de wissel.

ARLECCHINO:

Ik wens u veel geluk.

Hij gaat naar het huis van Rosaura. Susan komt uit de herberg met een mand wasgoed.

CACCIA:

Nu iemand vinden die slimmer is dan twee ezels.

ARLECCHINO:

(Klopt.) Hola! Iemand thuis?

CACCIA:

Ik vraag het aan dat vrouwmens, dat ik het aan dat vrouwmens vraag. *(Naar Susan.)*

ARLECCHINO:

(Klopt opnieuw.) Of er iemand thuis is! Ik ben het, de brievenbrenger!

SUSAN:

Wat moet gij hebben, toverheks? Pak u weg.

ARLECCHINO:

(*Colombina op.*) Dag, lief meisje...

COLOMBINA:

Dag, manneke... Heb ik daarstraks al niet met u gesproken?

CACCIA:

Niets, brave vrouw. Ik wou u alleen maar vragen de letters en de tekens op deze brief te lezen.

ARLECCHINO:

(Ik zit in mijn eigen val.)

COLOMBINA:

(*Lief.*) Wel?...

SUSAN:

Is dat alles? Allee, vooruit... Als ik u daarmee een plezier kan doen.

Susan zet de mand neer en neemt de brief aan.

ARLECCHINO:

Eigenlijk wel. Maar dat was de andere, mijn tweelingbroer. Ik ben de echte.

COLOMBINA:

Ge zijt een kwibus. Wat hebt ge hier verloren?

ARLECCHINO:

Ik kom een brief brengen voor uw meesteres.

COLOMBINA:

En van wie mag die brief dan wel zijn?

SUSAN:

Het eerste woord, dat ken ik. Dat is 'Signor'.

ARLECCHINO:

Lees de naam die hier staat en ge komt het te weten. (*Geeft haar de brief.*)

SUSAN:

Dan volgt er een fl en een o. Flo.

COLOMBINA:

(*Kijkt.*) Het klopt. Er staat een naam.

ARLECCHINO:

Wel? Weet ge 't nu?

COLOMBINA:

(*Kijkt nog eens.*) Natuurlijk. Ik ben hem toch aan 't lezen.

SUSAN:

En die kronkel is een rr.

ARLECCHINO:

Waarom vraagt ge 't me dan? Gij sta hier gewoon mijn tijd te verliezen. Ik had al lang in de post moeten zijn. Saluut en de kost! (*Af.*)

COLOMBINA:

Dat de duivel u hale! (De zoveelste brief van Florindo. Mijn meesteres zal tevreden zijn...) (*Af.*)

SUSAN:

Jaja, dit is een brief van Florindo. Dat is de zoon van de oude Bisognosi die in dat huis daar woont. (*Geeft de brief terug.*)

Terwijl Susan de naam trachtte te ontcijferen, is Caccia erin geslaagd een hemd uit de mand te halen. Succianespole heeft het gezien en rent op haar af, voor zover zijn oude benen hem nog dragen kunnen.

SUCCIANESPOLE:

Dief! Houd de dief!

Ze raken slaags. Succianespole krijgt het hemd te pakken, maar Caccia laat niet los. Susan trekt mee aan Succianespole. Het hemd scheurt en ze rollen alle drie over de grond. Caccia gaat ervandoor met een half hemd. Susan en Succianespole krabbelen recht.

SUSAN:

Bekijk me dat toch eens! Het nieuwe kanten hemd van Messer Arnulfo. Hoe moet ik dat uitleggen?

SUCCIANESPOLE:

Het wordt alle dagen erger met dat gespuis. 't Is een schande!

SUSAN:

Messer Arnulfo is toch zo veeleisend. Hij zal willen dat ik zijn hemd vergoed, arme sloor die ik ben. En ik heb geen rooie duit. (*Begint te snotten.*)

SUCCIANESPOLE:

Niet huilen, lief meisje. Niet huilen. (Dit breekt mijn hart.) Ge ziet hoe gevaarlijk het leven is zonder iemand die u beschermt, die voor u zorgt, die u koestert. Als gij zoudt willen, zoete Susan... Ge weet al lang dat ik tedere gevoelens voor u koester en dat ik een eerbaar en rechtschapen man ben.

SUSAN:

(Bij die geldwolf valt wat te rapen.) Signore, ge doet me blozen...

SUCCIANESPOLE:

Ik bied u mijn bescherming aan.

SUSAN:

Uw bescherming? (Daar ben ik vet mee!) Hoe eerbaar, hoe vriendelijk!

SUCCIANESPOLE:

Ik ben spijtig genoeg nooit getrouwd. Dat weet ge toch, schone Susan?

SUSAN:

Dat weet ik, Signore. En ik weet evengoed dat ongehuwde mannen hun fortuin niet zullen verspillen aan opvolgers.

SUCCIANESPOLE:

Het leven is veel te duur om aan dergelijke fantasietjes uit te geven. We leven in moeilijke tijden, nietwaar? Een mens verdient zijn brood niet zo gemakkelijk meer als vroeger.

SUSAN:

(*Ze snottert flink door.*) Ik zal verplicht zijn Messer Arnulfo te vergoeden. Hij is zo kort van stuk. Ik zal nooit meer voor hem mogen wassen. Nooit meer! (*Weent.*)

SUCCIANESPOLE:

Rustig... (Ik ga een stuk van mijn hart wegsnijden om liefde van deze wonderbaarlijke vrouw te winnen.) Luister, lieve Susan. Hier hebt ge een dukaat. Dat is ruim voldoende om het hemd van Messer Arnulfo te vergoeden.

SUSAN:

Oh, Signor Succianespole, wat zijt gij toch een schat van een man.

SUCCIANESPOLE:

(Schat van een man? Het middel werkt!) Dat weet ik. Maar in ruil, mooie Susan, moet ge me beloven dat ge zult nadenken over mijn voorstel.

SUSAN:

Goed, ik beloof het. (Wat kan 't gekwijn van die potschraper mij schelen? Zijn duiten, die zitten in mijn zak.)

SUCCIANESPOLE:

(*Neemt haar hand.*) Liefste Susan, ik zal u het geluk schenken waar ge zo naar hunkert. Ik wil alles voor u doen, zodat ge...

Brighella komt op met een mand groenten.

BRIGHELLA:

Wel? Wat heeft dat te betekenen? Wat staat gij daar met mijn zuster te flikfloien, beste overbuur?

SUCCIANESPOLE:

(*Laat Susan los.*) Vergeef me, beste overbuur en duid het me zeker niet ten kwade. Het is de schuld van die brutale Caccia, de bedelares. Ze roofde een hemd uit de mand van mevrouw uw zuster.

SUSAN:

En bij die brave Succianespole die me ter hulp snelde en de dievegge verjoeg, zocht ik steun. En hij troostte me. Hij is een echte held, broer.

SUCCIANESPOLE:

(Ze bewondert mij! Dat bewijst dat ze van me houdt!)

BRIGHELLA:

Troost? Wat voor flauwe kul is dat allemaal?

SUSAN:

En daarna schonk de goede man me een dukaat om het hemd te vergoeden. (*Tot Brighella.*) Trek niet zo'n gezicht. Dat hemd was amper tien stuivers waard.

SUCCIANESPOLE:

Ja, goed ben ik, dat kan ik niet ontkennen.

BRIGHELLA:

(Vriendelijk.) In dat geval dank ik u voor uw hulp, beste overbuur.

SUCCIANESPOLE:

Zonder dank, beste overbuur. Ik ga nu, lieve Susan. De zaak, begrijp ge... Wees zo goed na te denken over het voorstel dat ik u deed.

SUSAN:

Dat zal ik zeker, Signore. *(Succianespole naar winkel.)*

BRIGHELLA:

Voorstel? Over welk voorstel heeft hij het?

SUSAN:

Stel u voor dat dat levende lijk beweert verliefd te zijn op mij. Waarschijnlijk denkt hij dat ik blind ben.

BRIGHELLA:

Dat zal wel. Voor de zuster van een herbergier zijn betere partijtjes weggelegd.

SUSAN:

Dat mag ik nu al meer dan twintig jaar horen. Hij speelt baas over mij en geen enkele aanbieder is in zijn ogen goed genoeg. Op de duur schiet een mens op voor zaad. *(Kijkt naar het huis van Succianespole.)* Hoewel... Ge weet nooit...

Susan wuift vriendelijk naar Succianespole, die smachtend naar binnen gaat. Dan neemt ze haar mand, maar Brighella doet teken dat hij het geld wil. Met een zucht geeft ze het hem.

BRIGHELLA:

(Bijt op het muntstuk en stopt het in zijn zak.) En nu aan het werk!

Brighella af herberg. Susan gaat weg. Pantalone en Florindo op huis. Florindo heeft de aanbevelingsbrief in de hand.

PANTALONE:

Nee, nee, zoon. Ge moet me niet bedanken. Ik doe dit met alle soorten van genoeg. Gij zijt mijn enige zoon en ik wens niet liever dan u gelukkig te zien. Doe me een plezier, ga met haar vader praten, doe uw aanzoek en zie de zaak zo spoedig mogelijk te regelen. Meer vraag ik niet.

FLORINDO:

Ik zal mijn best doen, vader. (Zolang Signor Ottavio op reis is, dient deze brief tot niets. Ik moet Rosaura kost wat kost spreken.)

Florindo stopt de brief in zijn zak en gaat weg.

PANTALONE:

Het komt allemaal dik in orde. Ik moet er alleen voor zorgen om zo weinig mogelijk gasten uit te nodigen voor het bruiloftsmaal. Want als er iets is waar ik een grondige hekel aan heb, dan zijn het klaplopers en profiteurs. Ze vreten de oren van uw kop en ge ziet er nooit iets van terug.

SUCCIANESPOLE:

(Op.) Hola, Messer Pantalone, lekker geslapen?

PANTALONE:

(Die zeurkous ontbrak nog op het appel.) Ik dank u, Messer Succianespole. Als de muizen in het meel.

SUCCIANESPOLE:

Het doet me genoeg dat ge het zo goed stelt. Hoe staan de zaken?

PANTALONE:

Slecht, beste vriend. Zéér slecht.

SUCCIANESPOLE:

Ach, dat doet me oprecht leed. Ik had nochtans gehoopt, edele heer, niet dat het mijn zaken zijn of dat ik er ook maar enige baat bij heb, dat ge in de mogelijkheid zoudt verkeren om uw schulden af te lossen.

PANTALONE:

(Drie dagen geleden leende die duivelse parasiet me vijfhonderd dukaten aan tien dukaten interest per dag.) Ik weet het, beste man, en uw bezorgdheid treft me diep. Maar de dukaten rollen niet altijd de richting uit die men verkiest. Mag ik u vragen nog even geduld te oefenen. Ik zal een dezer in staat zijn om mijn schulden zonder enig probleem af te betalen.

SUCCIANESPOLE:

Ge kent de afspraak, nietwaar? Tien goudvinkjes per dag. Het zou werkelijk zonde zijn als ge nog langer talmt.

PANTALONE:

(De bloedzuiger! Hij zet me de prang op de neus.) Ik zal eraan denken, goede vriend. (Die wissel van Ottavio is de enige oplossing. Of een spoedig huwelijk met zijn dochter.) We zien mekaar zo snel mogelijk terug.

SUCCIANESPOLE:

Ik hoop het voor u. Verder nog een prettige dag, edele heer.

PANTALONE:

Ik groet u, Signore. (Af.)

SUCCIANESPOLE:

Steeds tot uw dienst. Bij die vrek ontsnapt niet eens de rook uit de schouw, want hij legt er een neteldoek over. Maar afdokken zal hij, dat zweer ik. Met zware interest!

CACCIA:

(Op.) Goede heer, kan ik u even spreken en met u praten?

SUCCIANESPOLE:

Hoe durft gij u hier nog te vertonen, lelijk schepsel! Wacht, ik zal u!

Hij neemt de bezem en wil haar slaan. Ze reikt hem het halve hemd aan.

CACCIA:

Misschien kan dit u helpen...

SUCCIANESPOLE:

Hoe bedoelt ge?

CACCIA:

Ik ben niet blind of doof. Ik ken uw gevoelens voor die pronte wasvrouw. (*Succianespole dreigt met de bezem.*) En ik weet dat ze nobel en oprecht zijn. (*Hij laat de bezem zakken.*) Stel dat ge haar de andere helft van dit hemd kunt bezorgen en aanreiken? En ge vertelt haar erbij dat ge het op gevaar van uw eigen leven hebt heroverd en buitgemaakt. Denkt ge dan niet dat uw kansen bij die lieve Susan gevoelig zullen vergroten en in aantal toenemen?

SUCCIANESPOLE:

(Dat klinkt nog zo stom niet...) Geef hier.

CACCIA:

Eh, èh... Voor wat, hoort wat...

Succianespole tast tegen zijn zin in zijn zakken en haalt er een muntje uit dat hij haar toestopt. Caccia bekijkt het steekt de hand opnieuw uit.

SUCCIANESPOLE:

Gij vervloekte luis! Ik heb u toch iets gegeven? En zelfs meer dan ge verdient!

CACCIA:

Ik zie dat ge erg vrijgevig en gul zijt. Laten we deze milde gift beschouwen als de betaling voor mijn goed gedacht. (*Steekt de hand opnieuw uit.*)

SUCCIANESPOLE:

Hoe weet ik dat ge me dat hemd zult geven?

CACCIA:

Vertrouwt ge me niet?

SUCCIANESPOLE:

Niet meer dan mijn vader zaliger die me de stiel leerde.

CACCIA:

In dat geval moogt ge me voor de volle pot vertrouwen. Wie weet zijn we geen familie of verwanten van mekaar. Kom op met uw duiten en uw poen, hier is uw hemd.

Succianespole stopt haar een ander muntje toe en neemt het hemd aan. Caccia af. Succianespole gaat naar de herberg.

SUCCIANESPOLE:

(*Roept voorzichtig.*) Susan!... Mooie Susan...

BRIGHELLA:

(*Op.*) Wat staat gij hier op mijn zuster te roepen, beste overbuur?

SUCCIANESPOLE:

Op uw zu... Roe...? Ik? Belange niet, beste overbuur. Ik zei: *huha, jongeman!* Ik wou u namelijk spreken.

BRIGHELLA:

Wel, spreek dan. Of denkt ge dat ik de hele dag de tijd heb?

SUCCIANESPOLE:

Natuurlijk niet. Zoudt ge aan uw lieve... aan mevrouw uw zuster willen zeggen dat ik, op gevaar van mijn eigen leven -en leg daar maar gerust de nadruk op- de andere helft van het hemd van Messer Arnulfo op de dief heroverd heb? Of misschien is het beter dat ik het haar persoonlijk overhandig. (*Wil naar binnen.*)

BRIGHELLA:

Ze is naar de wasplaats. Ik doe het wel. *(Neemt het hemd.)* Dat ge bedankt zijt. *(Af.)*

SUCCIANESPOLE:

Hier sta ik nu. Hemd kwijt, centen kwijt! Ik hoop dat die lieve Susan mijn gebaar zal weten te waarderen.

Hij gaat af in zijn winkel. Ottavio en Arlecchino op. Ottavio is gekleed als livreaknecht en draagt een masker. Arlecchino zeult een zware koffer op zijn rug.

OTTAVIO:

Vooruit, haast u een beetje. Draag mijn koffer naar dat huis.

ARLECCHINO:

Is het nog ver? *(Zo'n zware koffer! Al mijn botten zijn gebroken.)*

OTTAVIO:

De brug over en ge zijt er. *(Steekt de brug over en klopt aan bij Rosaura.)* Hela, is er iemand thuis!

COLOMBINA:

(Opent de balkondeuren en kijkt naar beneden.) Ik kom!

BRIGHELLA:

(Op.) Daar komt de knecht van Florindo weer als een strontvlieg rond de pot stroop draaien die Colombina heet. Hij is niet alleen... Heeft hij zijn broer Pasquino meegebracht?

Hij neemt de bezem en veegt vlug de straat terwijl hij zijn oor te luisteren legt. Intussen zal Arlecchino steeds dieper wegzakken onder de zware koffer. Uiteindelijk zal hij plat op zijn buik terechtkomen, met de koffer op de rug. Colombina komt openmaken.

COLOMBINA:

Kan ik u ergens mee van dienst zijn?

OTTAVIO:

(Met een sierlijke buiging.) Ik ben een dienaar van Signor Ottavio. Hij heeft mij vooruit gezonden met zijn bagage en me opdracht gegeven u mee te delen dat zijn schip vandaag nog zal aanleggen. *(Ziet Arlecchino liggen.)* Wel? Betaal ik u soms om in slaap te vallen tijdens het werk? Vooruit, sta recht, luiwammes! Draag die koffer naar binnen.

COLOMBINA:

Waarom moet ge die arme jongen zo afbeulen? Kunt gij die koffer zelf niet dragen?

ARLECCHINO:

(Ondertussen lig ik hier gelijk een half pond vijgen.)

Intussen krabbelt Arlecchino moeizaam overeind. Hij draagt de koffer naar binnen.

OTTAVIO:

Dat zijn uw zaken niet, brutale meid.

COLOMBINA:

(Wat een onbeschofte vlerk.)

OTTAVIO:

Ik heb deze knecht in onderhuur genomen, omdat een zeergeleerde oosterse dokter me verboden heeft zware lasten te dragen. Is mevrouw tevreden met deze uitleg?

COLOMBINA:

Nauwelijks.

OTTAVIO:

Het doet er niet toe. Signor Ottavio laat me vragen hoe zijn dochter het maakt.

COLOMBINA:

Zeg aan uw meester dat zijn dochter het zó uitstekend maakt, dat ze straks nog een ratten-vanger zal moeten huren om haar minnaars weg te lokken.

OTTAVIO:

(Mijn vermoedens worden bevestigd.) Ik zal de boodschap zeker overmaken. Ik zal Signor Ottavio tevens melden hoe vriendelijk en welopgevoed zijn personeel is.

COLOMBINA:

Ge doet maar wat ge niet laten kunt.

Arlecchino komt uit het huis. Hij loopt voorovergebogen. Ottavio maakt opnieuw een sierlijke buiging, maar Colombina gaat naar binnen zonder hem te groeten.

BRIGHELLA:

Die parvenu hangt er te veel staartjes rond. Ik geloof niet dat ik van hem te duchten heb. (Af.)

Arlecchino steekt de hand uit naar Ottavio.

OTTAVIO:

Wat moet gij hebben?

ARLECCHINO:

Mijn loon. Ge hebt toch gezien dat ik de koffer gebracht heb waar ge 't gevraagd hebt?

OTTAVIO:

Hier is een muntje. Geniet ervan.

ARLECCHINO:

Ik dank u voor uw mildheid. (Eén enkele, stom muntje van niks. Mijn rug wordt er alleen maar krommer van.)

OTTAVIO:

(Het is goed dat ik hier incognito ben. Ik moet mijn dochter in het oog houden. Ik kom terug) (Af.)

ARLECCHINO:

Door al dat gezwoeg heb ik zelfs de tijd niet gehad om voor mijn meester naar de post te gaan. Arme Arlecchino, ze gunnen me geen minuut rust. Altijd zeulen en beulen. (Wil af.)

SUCCIANESPOLE:

(Op met een brief, roept zacht.) Jij daar, knecht!

ARLECCHINO:

Roept daar iemand?

SUCCIANESPOLE:

Zeker. Ik.

ARLECCHINO:

Wie is dat 'ik'?

SUCCIANESPOLE:

Ik natuurlijk! Ziet ge dat dan niet?

ARLECCHINO:

Vergeef me, Signore. Maar ik heb vandaag vreselijk hard gewerkt en mijn rug is zó krom dat het uitzicht op de grond mij het zicht belemmert. Ik kan bijgevolg onmogelijk zien met wie ik te maken heb.

SUCCIANESPOLE:

Dat is vrij vervelend. Als ge wilt kan ik er misschien iets aan doen?

ARLECCHINO:

Alle beetjes helpen, brave man.

SUCCIANESPOLE:

Dat doen ze zeker.

Succianespole geeft Arlecchino een flinke schop onder zijn broek. Arlecchino komt recht.

SUCCIANESPOLE:

Dat is het beste middel tegen een stijve rug.

ARLECCHINO:

Ik dank u voor uw vriendelijke hulp.

SUCCIANESPOLE:

In ruil zou ik u willen vragen of ge me geen kleine dienst kunt bewijzen. (*Houdt hem de brief voor.*)

ARLECCHINO:

Ik ben me nu toch aan het uitsloven voor de ganse stad en de rest van de streek. Eén licht verteerbaar briefje kan er nog bij.

SUCCIANESPOLE:

Let wel, dit is een uiterst belangrijke brief.

ARLECCHINO:

Ik heb er nooit andere geweten. En wie is de gelukkige?

SUCCIANESPOLE:

Een vrouw.

ARLECCHINO:

Het zou me eerlijk gezegd verwonderen als het de keizer van Konstantinopel was.

SUCCIANESPOLE:

Luister, dit moet onder ons blijven...

Arlecchino steekt de hand uit. Succianespole stopt er vlug een kleinigheid in.

SUCCIANESPOLE:

Kent gij de mooie Susan?

ARLECCHINO:

(Die oude trekhond loopt over van de duiten. Daar moet ik van profiteren.) Ik geloof niet dat ik de vrouw ken die ge daar noemt. Maar misschien zal ik haar snel leren kennen.

Arlecchino steekt de hand uit en Succianespole stopt er opnieuw een kleinigheid in, nog meer tegen zijn zin dan daarnet.

ARLECCHINO:

Het schiet me schielijk te binnen dat ik eigenlijk iedereen ken. Voor een kleine beloning breng ik uw brief naar het einde van de wereld.

SUCCIANESPOLE:

Dat is dan afgesproken. (*Geeft de brief en wil weg.*)

ARLECCHINO:

Hé? En mijn beloning.

SUCCIANESPOLE:

Ik ben een man van mijn woord. Ge krijgt van mij de beloning die ge verdient. Draai u om.

Arlecchino doet het. Succianespole geeft hem een flinke schop en gaat af.

ARLECCHINO:

Fijne beloning! En hier sta ik met die stomme brief! (*Ziet Pantalone opkomen.*) Oei! De oude baas. Ik pak mijn biezen, voor die weer zotte kuren krijgt. (*Af.*)

PANTALONE

Er wordt me geen seconde rust gegund. Draven van hier naar ginder. Crediteuren, schuldeisers, deurwaarders... Het enige wat die aasgieren vreten is geld. Altijd en overal hetzelfde: geld, poen, duiten, kluiten en goudvinken! Precies of dat is het enige dat van belang is in 't leven. Ze zouden u 't vel van uw lijf stropen! Op de zenuwen dat ik daar van krijg! Hoe ge zo kunt zijn, dat gaat er bij mij niet in...

CACCIA:

(*Stiekem op.*) Pst!

PANTALONE:

Wie roept daar?

CACCIA:

Hier! (*Wenkt hem.*)

PANTALONE:

Zijt ge daar weer, wandelende vodenbaal? Moet ik de politie roepen?

CACCIA:

Is hij weg?

PANTALONE:

Wie?

CACCIA:

Die versleten duitendief, dat schrapijzer.

PANTALONE:

(Er woont maar één schrapijzer in deze buurt en dat is die vervloekte woekeraar.) Bedoelt ge Messer Succianespole?

CACCIA:

Wie anders? Kunt ge u inbeelden dat die schobbejak mij, arme duivelin, bestolen en bepikt heeft?

PANTALONE:

Daar sta ik eerlijk gezegd niet versted van. Die zou zijn eigen zieltogende moeder nog bestelen op haar sterfbed. Misschien dééd hij dat ook, want het mens is al eeuwen dood!
(*Lacht uitbundig.*)

CACCIA:

(*Ernstig.*) Mag ik ook iets zeggen? Luister, ik kreeg een versleten hemd van een brave, deugdzame vrouw en toen hij dat zag probeerde hij het uit mijn handen te trekken en te rukken en toen scheurde het en trok hij het in twee.

PANTALONE:

En zijt ge naar hier gekomen om me dat te vertellen? Wat heb ik daarmee te maken?

CACCIA:

Niemendal noppes. Ik wou u spreken omdat ik u iets van het hoogste belang te overhandigen en te geven heb.

PANTALONE:

(‘t Zal weer wat zijn.) Waar wacht ge op? (*Caccia steekt de hand uit.*) Een zwarte pol die al maanden niet gewassen is. Noemt ge dat belangrijk?

CACCIA:

Met azijn vangt men geen vliegen, goede heer en ik ben maar een arme, hongerige vrouw die geen eten heeft en amper weet wat voedsel is.

PANTALONE:

Ik heb het al begrepen. (Die schooiers zouden ‘t snot uit uw neus trekken!) Hier hebt ge een paolo. Is het zo goed?

CACCIA:

(Die zal zich ook niet doodgeven, dat die zich ook niet zal doodgeven!) Eén armzalige paolo? Voor die prijs kan ik u hoogstens verklappen dat ik een brief voor u heb.

PANTALONE:

Brief? Wat voor brief?

CACCIA:

Een brief met letters op. Ik heb hem op straat gevonden en ze hebben me gezegd dat de bestemming een zekere Signor Bibbernozel is of zoiets.

PANTALONE:

Bisognosi! Bi-so-gno-si! Geit!

CACCIA:

Vergeef me, heer. Ik ben maar een arme, zieke vrouw.

PANTALONE:

Jaja, ‘t is al goed... (*Tast zijn zakken af. Paniek!*) Mijn God! De wissel van Ottavio! Hij moet uit mijn zak gevallen zijn. Dit is een ramp! Geef me die brief, vlug!

Caccia steekt de hand nog maar eens uit.

PANTALONE:

Goed dan... (*Hij geeft haar een muntje, ontvangt de brief en leest.*) Florindo? Een brief van Florindo... Waar is mijn wissel dan? (*Tast zijn zakken af.*) Aan Rosaura! Wat heeft dat te betekenen? Ik weet heel zeker dat ik mijn wissel vanmorgen op zak heb gestoken.

CACCIA:

Is het zo goed, edele heer?

PANTALONE:

Jaja, ge zijt bedankt...

CACCIA:

(Steekt de hand uit.) Kan ik u nog ergens mee behulpzaam of van dienst zijn?

PANTALONE:

Ge zijt bedankt, zeg ik! Of hoort ge niet goed? Weg! Weg!

CACCIA:

Sloof u dan uit voor dat volk! Loop dan al de benen vanonder uw lijf om hen een plezier te doen... *(Sakkerend af.)*

In de volgende scène zal Pantalone niets anders doen dan zijn zakken doorzoeken en ze één voor één binnenste buiten keren. En hij heeft véél zakken in zijn jas en zijn broek!

PANTALONE:

Hoe komt dat schepsel aan die brief? Zou ik hem openmaken? Er is nochtans geen gat in mijn zak... En waarom zou ik het niet? Een vader hoort te weten wat zijn ongehoorzame wissel achter zijn rug allemaal uitspookt. Mijn zoon kwijt... Ik ben geruïneerd! Nu kan ik die duivelse Succianespole niet betalen. En de interesten blijven oplopen!

Hij opent de brief en leest.

Rosaura, mijn kleine, zoete hartendief. Wablief? Die durft nogal!

Bovenal heb ik er eentje lief.

En dat zijt gij, engel mijner dromen. 'k Had het verdomme moeten weten!

Ik hoop spoedig naar u toe te komen. Ik moet koste wat het kost met die wissel trouwen. Een zoon is de enige oplossing voor mijn vervloekte bruidsschat.

Want gij zijt mijn wissel op het leven. Ziet ge wel? De schurk! Dat doet hij met opzet!

Voor u wil ik al 't goud ter wereld geven. Mijn goudvinkjes! Verloren!

Mompelend leest hij de brief uit.

... En dan wordt ge eindelijk mijn.

Getekend: Florindo dei Bisognosi, uw trouwe paladijn.

Zo zit het dus... Ingaan tegen de wil van zijn arme, oude vader. Zodra ik mijn wissel terug heb, maak ik hem bastaard, de achterbakse schijnheiligaard. Want die parasiet van hier tegenover zal me blijven uitzuigen. Maar waar moet ik zoeken? *(Loopt rond en zoekt.)* Wat

zeg ik? Als ik hem te pakken krijg, onterf ik hem. Dat zal hem leren uit mijn zak te vallen. Ik kan alleen de ijdele hoop koesteren dat degene die mijn vlegel van een zoon vindt, hem ongeopend terugbezorgt. Tien dukaten per dag! Ik kan beter mijn enige zoon als slaaf verkopen met mezelf erbij. Gelukkig komt Ottavio niet voor volgende week terug. Rosaura moet de mijne worden. Maar eerst mijn wissel de mantel uitvegen. Nee, eerst mijn aanzoek aan Florindo doen. Of beter, eerst Rosaura verzilveren. Welke kant moet ik op? Ik word zot!

De kinderen komen op, lachen hem uit en dansen rond hem. Ze zeulen met hem van de ene naar de andere kant terwijl het doek valt.

* * * * *

TWEEDE DEEL

FLORINDO:

(Op.) Ik moet Rosaura zien te spreken, want als mijn vader zijn aanzoek doet, is alles verloren. Ik hoop dat zij dan de moed heeft die mij ontbreekt. Vlug!

Hij kijkt of de kust veilig is en klopt aan bij het huis van Rosaura. Intussen komt Brighella op. Hij ziet hem, maar Brighella heeft hem niet opgemerkt.

FLORINDO:

Oei! Daar is die vervloekte herbergier! Ik heb liever dat niemand me ziet.

Hij verbergt zich. Brighella stapt het brugje over. Net als hij bij de deur van Rosaura is, komt Colombina openmaken.

COLOMBINA:

(Op.) Wat hebt gij hier verloren?

BRIGHELLA:

Ik? Niets. Maar nu ik er toch ben...

Hij wil haar stevig beetpakken, maar ze geeft hem een klinkende oorvijs.

COLOMBINA:

De vrijpostigheid! *(Af.)*

BRIGHELLA:

(Blij.) Een pittig vrouwtje! Dat belooft!

Brighella af. Florindo komt te voorschijn en klopt opnieuw aan. De deur vliegt open en Colombina geeft hem een klinkende oorvijs. Als ze ziet dat het Florindo is, slaat ze de handen voor de mond.

COLOMBINA:

Signor Florindo! Ik wist niet... *(Ze geraakt niet uit haar woorden.)*

FLORINDO:

(Kalmeert haar.) Het geeft niet, meisje. Ik moet wél toegeven dat uw meesteres zich geen betere beschermengel kan wensen. Is ze thuis? Ik moet haar absoluut spreken.

Zonder nog een woord te zeggen trekt Colombina Florindo bij de kraag naar binnen, want ze ziet Pantalone uit zijn huis komen.

PANTALONE:

Wat die jonge kerels van vandaag bezielt om aldoor achter dat vrouwvolk aan te draven en waarom ze staan te trappelen om te trouwen, dat gaat er bij mij niet in. Om fortuin te verwerven moeten ze het niet doen, want een vrouw kost handenvol geld. Om van hun vrijheid te genieten evenmin, want hun lieve vrouwtjes richten hen af als schoothondjes. (*Op samenzweerderige toon.*) Misschien doen ze het om 's nachts hun voeten te kunnen warmen of... om niet alleen in bed te moeten liggen... (*Lacht hartelijk.*) En dan maar klagen over slapeloze nachten! Ik zeg het nog, daar kan ik met mijn verstand niet bij! Maar kom, genoeg tijd verloren. Ik ga nu mijn opwachting maken bij mijn lieve Rosaura en haar mijn aanzoek doen. Nu ik een concurrent heb in de persoon van mijn zoon, duldt de zaak geen uitstel meer.

Susan komt uit de herberg. Ze ziet Pantalone, doet alsof ze weent en stort zich in zijn armen.

PANTALONE:

Wel? Wat scheelt er hier? (Heerlijk! Vandaag vallen ze als rijpe druiven in mijn armen.)

SUSAN:

Ah, Signor Pantalone, kijk eens wat ze me hebben aangedaan.

Ze toont hem de twee stukken hemd en begint nog harder te huilen.

PANTALONE:

Wat is dat voor een vod?

SUSAN:

Hoe ga ik dat aan Messer Arnulfo uitleggen? Zijn mooie hemd naar de vaantjes. Ik ben verplicht een nieuw te kopen, kunt ge u dat voorstellen? Maar waarmee moet ik dat betalen, arme sloor die ik ben?

PANTALONE:

(Ik voel u komen, maar uw haring zal bij mij niet bakken.) Ik vrees nochtans dat er niets anders zal opzitten, mijn kind.

CACCIA:

(*Op.*) Ha! Daar zijt ge, paddenvel! Ge probeert uw voddewinkel zeker aan die brave heer te verkwanselen?

SUSAN:

Wat durft ge daar zeggen, vuil serpent?

CACCIA:

(Draait Pantalone naar zich toe.) Ge moet weten, Signore, dat een goede ziel mij dat hemd heeft geschonken en dat die slang daar het uit mijn handen heeft getrokken en gesleurd...

SUSAN:

(Draait hem naar zich toe.) Ge gelooft die vuiltong toch niet, Signor Pantalone?

CACCIA:

(Draait hem.) ...En het voor mijn eigen ogen in tweeën en in twee stukken heeft gescheurd.

SUSAN:

(Draait hem.) Ze liegt dat ze zwart ziet! Zij is het die het hemd uit mijn mand heeft gepikt.

CACCIA:

(Draait hem.) Gij zijt ook van uw eerste leugen niet gebarsten, gij! Hier met mijn hemd, zeg ik! *(Ze wil het hemd van Susan afnemen.)*

PANTALONE:

Vrouwen, vrouwen! Wilt ge eens ophouden met uw gekrakeel? Geef me dat vervloekte hemd! *(Neemt het Susan af.)* Om te beginnen weet ik niet wie van u de waarheid spreekt. Verder heb ik met uw geruzie niks te maken, want uiteindelijk zijn dit mijn zaken niet. Per slot van rekening kan dat stomme hemd me geen barst schelen, omdat het het mijne niet is en ten slotte heb ik wel wat anders te doen dan me met uw onnozele futiliteiten bezig te houden. Vecht het onder mekaar uit en laat brave mensen gerust.

Hij geeft hen elk de helft van het hemd en wil weg, maar Susan houdt hem tegen.

SUSAN:

Onnozele futiliteiten? Het hemd van Messer Arnulfo? Hela, schone meneer! Gij spant precies samen met die toverheks?

CACCIA:

(Idem.) Ha zo, bompa! Gij vreet zeker uit dezelfde trog als die schijnheilige feeks?

De vrouwen vallen mekaar aan en vermits Pantalone tussen hen in staat, ontvangt hij de nodige klappen. Succianespole en Brighella komen zich in het gevecht mengen. Rosaura en Colombina komen kijken. Florindo sluipt naar buiten en Arlecchino komt ook op het kabaal af. Florindo mengt zich dapper in de strijd en Arlecchino fladdert direct rond Colombina. De kinderen komen af op het kabaal en moedigen de vechtenden aan. Caccia slaagt erin het hemd uit Pantalone's handen te trekken en weg te kruipen uit het kluwen. Niemand let op

haar. Rosaura gaat naar de vechters en roept dat ze er moeten mee ophouden. Het lukt niet. Ze neemt de bezem en slaat erop los. Het gevecht stopt en iedereen krabbelt overeind.

ROSAURA:

Zijt ge niet beschaamd? Als kleine kinderen op de grond liggen vechten. Ge maakt onze buurt ten schande. (*Beschaamd buigen ze het hoofd.*) Kan iemand me uitleggen wat dat allemaal te betekenen heeft?

Ze beginnen allemaal tegelijk te roepen en mekaar te beschuldigen. Rosaura dreigt met de bezem. Het is muisstil...

SUSAN:

Het is die bedelares die mijn hemd in twee heeft gescheurd, Signora. Zij is de oorzaak van alle ellende.

SUCCIANESPOLE:

Het is waar wat dit brave meisje zegt. Ik was er zelf bij.

Ze beginnen opnieuw door mekaar te roepen.

ROSAURA:

Is 't nu gedaan! (*Stilte.*) Waar is die bedelares?

Ze kijken rond. Caccia is nergens te vinden.

PANTALONE:

Daarnet was ze er nog, lieve Rosaura. God is mijn getuige.

FLORINDO:

En de mijne ook.

PANTALONE:

(*Ziet Florindo nu pas.*) Wat komt gij hier doen?

FLORINDO:

Ik kwam toevallig langs. Is dat soms verboden? Ik zag u hier op de grond rollebollen met twee vrouwen. Was het dan niet mijn heilige plicht mijn arme vader te ontzetten? Of... moest ik misschien eerder de vrouwen ter hulp snellen?

Iedereen lacht.

PANTALONE:

Als ge uw vranke tong niet intoomt, laat ik ze uitsnijden! Ik heb met het gekibbel van die twee niets te maken.

BRIGHELLA:

Dat zal wel!

SUCCIANESPOLE:

Dat zeggen ze allemaal!

FLORINDO:

Het was een fraai gezicht, dat kan ik u verzekeren.

PANTALONE:

Maar ik kon er niks aan doen, zeg ik u! Het was Susan van de herbergier en die andere heks die...

BRIGHELLA:

(Dreigend.) Durft gij mijn zuster een heks noemen, gij ouwe bok?

PANTALONE:

Ik? Helemaal niet...

SUCCIANESPOLE:

Of zijt ge misschien van plan dit brave meisje valselijk te beschuldigen van zaken waar ze geen schuld aan heeft?

PANTALONE:

Absoluut niet... Ik... Goed, ik heb het begrepen... Het is beter dat ik niets meer zeg.

Pantalone gaat mompelend af. Brighella duwt de snotterende Susan naar binnen. Succianespole ziet het met lede ogen aan en gaat naar zijn winkel. Rosaura en Florindo gaan naar het huis. Ze zullen twee stoelen halen. Rosaura neemt plaats op de rechter stoel. Florindo knielt naast haar neer en neemt haar hand. Ze blijven onbeweeglijk. Brighella gaat naar Colombina. Hij duwt Arlecchino brutaal weg.

BRIGHELLA:

Vertel eens, m'n suikerklontje, zoudt ge er iets op tegen hebben om de gezellin te worden van een ijverige, eerlijke herbergier die u zijn hele leven lang zal dienen en respecteren?

COLOMBINA:

(Die gaat recht op zijn doel af.)

ARLECCHINO:

En u doet zwoegen en zweten tot ge zo kreupel zijt als een afgedankt paard. Zou een pronte meid gelijk gij niet eerder het gezelschap van een brave, werkzame knecht verkiezen?

COLOMBINA:

(Dit keer windt hij er geen doekjes om.)

BRIGHELLA:

Zodat ge samen honger kunt lijden.

ARLECCHINO:

Honger met iemand die u graag ziet, verlicht het lijden.

BRIGHELLA:

Van ezels die niet weten hoe een rijkgevulde tafel eruit ziet.

ARLECCHINO:

En een paard dat de godganse dag zwoegt en ploegt, krijgt 's avonds zelden de haver waar het recht op heeft.

BRIGHELLA:

En een ezel die de godganse dag loopt te balken moet niet verwachten dat zijn baas hem naar behoren beloont.

COLOMBINA:

Heren, ik weet niet waar ge het over hebt. Mijn werk is licht en honger lijd ik niet. Ik weet alleen dat een paard (*Tot Brighella.*) te veel zweet en een ezel (*Tot Arlecchino.*) te veel balkt. Misschien dat een muilddier aan het langste eindje trekt. (*Slentert naar het huis.*)

BRIGHELLA:

Begrijpt gij wat ze bedoelt?

ARLECCHINO:

Als ik het goed begrijp, hebt gij er ook niets van begrepen, want anders zoudt ge me niet vragen of ik het begrijp, terwijl ge al lang hadt moeten begrijpen dat iemand als ik nooit iets begrijpt. Waarom stelt ge dan zo'n onbegrijpelijke vraag?

BRIGHELLA:

Ge zijt een vervloekte ezel. (*Af herberg.*)

ARLECCHINO:

Dat weet ik al van toen ik nog zó hoog was. Maar die heeft blijkbaar nog nooit van een slimme ezel gehoord.

COLOMBINA:

Ik vraag me af of die slimme ezel ooit gaat toehappen. Snapt hij het nu nog niet? (*Opvallend luide zucht.*) Ik vraag me alleen af waarom ik me over mannen het hoofd blijf breken. Een

meisje gelijk ik heeft er aan iedere vinger tien. Oh kijk, ginder loopt Pasquino. Van een knappe kerel gesproken. (*Roept en wuift.*) Hola, Pasquino!

ARLECCHINO:

Pasquino? Wablief? Die krijgt haar nooit! (*Stormt naar Colombina en valt op zijn knieën.*) Nee, genoeg! Colombina, ik smeed u. Ik ben het, Arlecchino. Ik zweer u dat ik u nooit meer zal bedotten of beliegen. Als ge mij mijn stommiteiten zoudt willen vergeven?

COLOMBINA:

Eindelijk! Ik dacht dat ge het nooit zoudt toegeven.

ARLECCHINO:

Lieve Colombina, ik zal altijd goed voor u zorgen en voor u slaven en beulen en... (*Denkt na.*) Zeg maar... Pasquino, die bestaat toch niet, want ik heb geen tweelingbroer.

COLOMBINA:

Nee? Zijt ge daar wel zeker van?

ARLECCHINO:

Nu doet ge me toch twijfelen!

COLOMBINA:

(*Lacht.*) Natuurlijk hebt ge die niet, slimmeke! Maar Pasquino heeft er wel voor gezorgd dat we eindelijk bij mekaar zijn.

Arlecchino wil haar zoenen maar ze legt haar vinger op zijn mond.

COLOMBINA:

Nu niet. Ik moet gaan. En vergeet het niet: ik zie u graag! (*Af huis.*)

ARLECCHINO:

En ik u ook! 'Ik zie u graag' heeft ze gezegd... Wie had dat ooit durven denken? Ik hoop dat het tussen haar meesteres en mijn meester in orde komt, want dan is ons broodje ook gebakken. Als we onze meesters nu eens een handje konden toesteken? Maar dat van die broer, dat blijft me toch een raadsel. Als ik geen broer heb die Pasquino heet, hoe komt het dan dat hij ervoor gezorgd heeft dat Colombina en ik bij mekaar gekomen zijn? Ik begrijp er geen sikkepit van, maar ik ben wél een gelukkige ezel! (*Af.*)

ROSAURA:

Laten we vluchten, Florindo, ver weg, waar uw vader ons nooit kan vinden. Of laten we in het geheim trouwen.

FLORINDO:

Vluchten? Waarheen? Trouwen? En daarna?

ROSAURA:

Ik weet het. Het is de wanhoop die me deze dwaze dingen doet zeggen, maar al wat ik verlang is bij u te zijn.

FLORINDO:

En mijn enige verlangen is u gelukkig te weten, mijn liefste Rosaura. Als het moet, zullen we in het geheim trouwen en daarna vluchten.

Ze willen mekaar zoenen, maar er wordt op de deur geklopt.

PANTALONE:

(Achter de deur.) Goed volk! Is er iemand?

FLORINDO:

Mijn vader hier? Hou die deur op slot!

ROSAURA:

(Colombina op) Als ik hem vriendelijk ontvang, zullen we geen argwaan wekken. Verberg u, vlug! Colombina, ga met hem mee.

FLORINDO:

Ja, maar...

PANTALONE:

(Klopt opnieuw.) Iemand thuis?

ROSAURA:

Laat de rest maar aan mij over.

FLORINDO:

Geef hem geen valse hoop.

ROSAURA:

Denkt ge misschien dat ik mijn verstand heb verloren?

Colombina trekt Florindo mee. Ze gaan af. Rosaura gaat openmaken. Pantalone komt op.

ROSAURA:

Signor Pantalone, wat een aangename verrassing!

PANTALONE:

(Een goed begin!) Uw nederige dienaar, Signora. Staat ge toe?

ROSAURA:

Wees welkom in dit huis.

PANTALONE:

Vergeef me indien ik stoer.

ROSAURA:

Maar ge stoort helemaal niet, Signore. Integendeel, het doet me genoeg uw aangenaam gezelschap te mogen ontvangen.

PANTALONE:

(Ik zou kunnen dansen en zingen van puur geluk.

Als ze eens wist wat ik voor haar voel.)

Lieve Rosaura, mag ik gaan zitten op deze stoel?

Met een gebaar geeft ze hem toestemming. Hij neemt rechts plaats, zij links.

ROSAURA:

Vertel me, Signor Pantalone. Hoe staan de zaken?

PANTALONE:

Slecht, Signora. Vandaag de dag kan geen mens nog fortuin maken.

ROSAURA:

Dat doet mij leed. (Die kooplui klagen aldoor steen en been.)

PANTALONE:

(Ze lijkt oprecht bezorgd. Waar wil ze heen?)

Het zijn inderdaad moeilijke tijden.

Geloof me, kooplui als ik zijn voorwaar niet te benijden.

ROSAURA:

Maar Signor Pantalone, ge zijt toch niet op wandel

Om met mij te spreken over zaken en handel?

Waarom dank ik de eer van uw bezoek?

PANTALONE:

(Ze stuurt erop aan! Ik doe mijn aanzoek.)

ROSAURA:

Mijn vader Ottavio is afwezig, ge weet het.

PANTALONE:

Dat heeft geen belang. Wat geeft het?
Nee, mijn hart. Zijn dochter is mijn verlangen,
Mijn enige droom. Uw welwillend ontvangen,
Nu niemand ons hoort, noopt mij te vragen,
Of het u misschien zou behagen,
(Ik weet niet wat ik moet zeggen,
Hoe ik de toestand uit moet leggen.) (*Knielt.*)
Met mij... in het bootje te stappen.
(Voilà! 't Is gebeurd! 't Is eruit!)

ROSAURA:

Signore, wat zijn dat voor grappen?
(Die oude gek spreekt wel rechttoe rechtuit.)
Indien mijn vader dat te weten kwam, dan...

PANTALONE:

(*Kruipt op zijn knieën achter haar aan.*)
Uw vader is een goede vriend, een nobel man,
Goedkeuren zou hij mijn wens,
Die van mij zou maken een ander mens.
Maar uit uw mond, liefste, wil ik horen,
Twee woorden die mijn hart bekoren:
"Ja, Signore," zou klinken als kristal,
"Ja, Signor Pantalone," meer niet, 't is al.

ROSAURA:

Uw aanzoek komt erg onverwacht.
Dat had ik van u nooit gedacht.

PANTALONE:

Ik geef toe, het brengt u misschien van streek.
Maar ik bied u de kans van uw leven, spreek.
Ik weet het... Ik lijk eerder oud...

ROSAURA:

(Maar jongedames laten hem niet koud.)

PANTALONE:

Maar op mijn leeftijd kan men nog heel wat liefde geven,
En u gelukkig te weten is mijn enige streven.
Aan u, lieve Rosaura, schenk ik mijn hebben en houden,
Mijn geld, mijn goed en al mijn vertrouwen.

ROSAURA:

(Nu heeft die pinnige vrek,
Plots aan geld geen gebrek.)
Signore, gij weet wie te kiezen!

PANTALONE:

En gij hebt niets te verliezen,
Alleen geluk te winnen!

ARLECCHINO:

(*Klopt op de deur.*) Hela! Hoho! Mag ik binnen?

PANTALONE:

(*Krabbelt moeizaam recht.*) (Wie klopt daar? Ik wil 't weten!)

ROSAURA:

(Gelukkig! Roet in 't eten!)

PANTALONE:

Ik smeeek u, Signora, zend hem wandelen.
Is dat nu een manier van handelen?
(Om de duivel! Ze gaf me bijna haar 'ja'!)

ARLECCHINO:

(*Achter.*) Hé? Mag ik er nog in of hebt ge liever dat ik ga?

ROSAURA:

Ik vrees, er zit niets anders op,
Dan antwoorden op zijn geklop.

Ze gaat openmaken en laat Arlecchino binnen.

PANTALONE:

(De knecht van mijn zoon?
Ik ben een boon,
Als ik weet wat hij hier moet!)

ARLECCHINO:

Messer Pantalone, sta toe dat ik u groet.
(Verdomme! De oude baas! Dat is niet pluis.)

PANTALONE:

Wel? Wat hebt gij verloren in dit huis?
(Zit Florindo in het spel?
Ik moet het weten, snel!)
Hebt ge uw tong verloren? Vooruit,
Anders zijt ge de grootste flapuit
Van de ganse streek.
Ik luister, zeg op, spreek.

ARLECCHINO:

Ik mag veranderen in een watermeloen,
Als ik wist wat ik hier kwam doen.

PANTALONE:

Is dat een antwoord?
Ge legt het slim aan boord.
Ge probeert iets te verbergen,
Om mij te treiteren en te tergen.

ARLECCHINO:

Waarom ik hier kom, zijn mijn zaken.
Daar hebt gij niets mee te maken.

PANTALONE:

De brutaliteit!
De vrijpostigheid!
Onbeschofte lummel! Ongelike beer!
Durft gij zo te antwoorden tegen een heer
Van mijn rang? Sinds wanneer
Denkt een eenvoudige knecht
Dat hij heeft meer recht
Dan de meester uit wiens hand hij eet?

ARLECCHINO:

Mijn meester heet Florindo. Hij alleen weet
en beveelt wat ik mag doen of laten.

PANTALONE:

Wacht! Ik krijg u wel aan 't praten!

Hij trekt de klapper uit de riem van Arlecchino en geeft hem een paar fikse klappen. Florindo komt even kijken, maar Colombina sleurt hem af. Arlecchino jankt erop los.

PANTALONE:

Hier, pak aan! Gij stuk verdriet!

ROSAURA:

(Komt tussenbeide.) Nee Signore, dat wil ik niet!
Zo'n onrecht kan ik niet verdragen.
Hij doet enkel wat hem is opgedragen.
Het is, als knecht, zijn plicht.

Colombina komt op en knielt neer bij Arlecchino die zich laat vertroetelen.

PANTALONE:

(Vervloekt! Wat heb ik nu toch uitgericht?)
Vergeef me, Signora. Ik liet me gaan.
Ik verzeker u dat het me spijt.

ROSAURA:

Signore, ik zeg dit zonder haat of nijd,
Maar het is beter dat gij nu vertrekt.
Colombina, help die arme jongen recht.

Colombina helpt Arlecchino recht.

PANTALONE:

Zoals ge verkiest, Signora. Zoals ge wilt...
(Maar ik keer terug. Mijn tijd wordt niet verspild.) (Af.)

ARLECCHINO:

(Tot Colombina.) Aiaiai... Vandaag heb ik mijn portie stokslagen al dubbel en dik gekregen.

Colombina troost hem. Florindo komt op als een ware held.

FLORINDO:

Hebt ge dat gezien! Ik kan niet toestaan dat vader mijn knecht ten onrechte afranselt. Wat een Schande! Hiervoor zal ik hem ter verantwoording roepen!

ROSAURA:

Uw dapperheid kent weer geen grenzen. Ge zoudt dat beter onthouden wanneer vaderlief stokken in de wielen komt steken.

FLORINDO:

Ik zweer u dat ik de nodige maatregelen zal treffen!

ROSAURA:

Helaas...

Arlecchino en Colombina willen heimelijk wegsluipen.

FLORINDO EN ROSAURA:

Waar gaat ge naartoe?

COLOMBINA:

Ik? Nergens. (*Vlug af huis.*)

ARLECCHINO:

En ik waar mijn rammelende maag me naartoe leidt. Ze vraagt om dringend gevuld te worden.

FLORINDO:

Hou u straks met die onbenulligheden bezig. Leg me eerst uit waarom ge vanmorgen een wisselbrief van Signor Ottavio die bestemd was voor mijn vader Pantalone naar Signora Rosaaura zijt komen brengen, terwijl ik u duidelijk opgedragen had naar het postkantoor te gaan om te kijken of er geen correspondentie voor mij was en leg me daarna uit waarom ge ons komt lastigvallen. (*Arlecchino is als door stomheid geslagen.*) Wel?

ARLECCHINO:

Wat?

FLORINDO:

Geef antwoord.

ARLECCHINO:

Dat kan ik niet, baas.

FLORINDO:

Hoezo? Dat kunt ge niet?

ARLECCHINO:

Vergeef me, maar zo'n pak ingewikkelde vragen kan ik niet allemaal tegelijk beantwoorden.

Arlecchino steekt de hand uit en Florindo legt er een muntje in.

FLORINDO:

(Afzetter!)

ARLECCHINO:

(Daar kan ik nog geen snoepje voor kopen!) Misschien zijn die vragen niet zo ingewikkeld als ik aanvankelijk dacht, baas.

FLORINDO:

Wat heeft Signora Rosaura te maken met een brief van Signor Ottavio die aan mijn vader is gericht?

ARLECCHINO:

(Hoe kwam de brief voor de oude baas in mijn zakken terecht?) Het was een wisselbrief van Signor Ottavio, zegt ge?

FLORINDO:

Dat zei ik.

ARLECCHINO:

Voor Signor Pantalone?

FLORINDO:

Sprak ik niet luid genoeg, misschien?

ARLECCHINO:

Natuurlijk wel. En ik ben die brief naar dit huis komen brengen?

FLORINDO:

Of iets te onduidelijk?

ARLECCHINO:

Zeker niet. Naar Juffrouw Rosaura?

FLORINDO:

Naar wie anders! Dat tracht ik u al een half uur aan het verstand te brengen! Waarom zijt ge haar die brief komen brengen?

ARLECCHINO:

(Hoe klets ik me hier uit?) 't Is eigenlijk simpel. Uw vader vroeg me die brief zagezegd 'per vergissing' naar Signora Rosaura te brengen, zodat hij dan een reden zou hebben om haar op te zoeken om zijn 'vergissing' goed te maken, zo denk ik er tenminste over, want in werkelijkheid wou hij de juffrouw opzoeken om zijn aanzoek te doen en dat klopt, want gelijk ge weet heeft hij dat intussen gedaan en als goede knecht heb ik hem gehoorzaamd en de brief naar hier gebracht.

FLORINDO:

Jaja, 't is goed. Het is wel vervelend dat ik geen woord geloof van hetgeen ge daar uitkraamt.

ARLECCHINO:

Ik zweer u dat het de zuivere waarheid is, baas.

ROSAURA:

Eigenaardig, Signor Pantalone heeft me niet over de brief gesproken.

ARLECCHINO:

(Waar bemoeit dat vrouwmens zich mee?) Misschien wou hij er achteraf over beginnen?

FLORINDO:

Allemaal flauwe kul. Trouwens, mijn vader zou een belangrijke brief nooit aan een domoor zoals gij toevertrouwen.

ARLECCHINO:

(Blijft die doorzaken. Amai!) Ge hebt overschot van gelijk, baas. Het is precies omdat uw vader weet dat ik uitmuntendheid behaalde voor lezen en schrijven, dat hij me de brief heeft toevertrouwd. Want waar anders kan die belangrijke wisselbrief van Signor Ottavio aan Signor Pantalone in veiliger handen zijn dan bij een dubbelgediplomeerde ezel gelijk ik?

FLORINDO:

Daar zit iets in...

ARLECCHINO:

Voilà! (Oef! Hij trapt erin.)

FLORINDO:

Vertel ons nu wat ge hier verder verloren hebt.

ARLECCHINO:

Ik kom u een brief brengen, baas.

ROSAURA:

Nog een brief?

ARLECCHINO:

Ik ben naar de post geweest zoals mijn opdracht luidde. Deze brief was net aangekomen. *(Hij haalt twee brieven uit zijn zak.)* (Oei, dewelke is het nu?)

FLORINDO:

Komt er nog wat van?

ARLECCHINO:

Ja natuurlijk, baas. Klein ogenblikje.

Hij schudt de brieven door mekaar en geeft er met de ogen dicht een aan Florindo. Het is de brief van Succianespole voor Susan.

FLORINDO:

(Leest.) Mijn allergrootste schat,
Als ik u zie schrijden met welbehagen,
Bekruipen mij honderdduizend vragen.
Welke goden schiepen een wezen,
Oh zo schoon en rank, dat mij bij dezen,
De lust der minne het hart bevangt,
Zodat 't steeds meer naar u verlangt?

ROSAURA:

Florindo! Wie schreef u deze brief? *(Ze neemt hem en leest.)* Het toppunt! Hij is getekend door de oude Succianespole!

Arlecchino sluipt heimelijk naar de deur.

FLORINDO:

Rosaura, ge denkt toch niet... Ik heb met deze brief niets te maken. Ik zweer het u! Arlecchino!

ARLECCHINO:

Baas?

FLORINDO:

Hoe komen al die brieven bij u terecht? Hebt ge misschien de postkoets overvallen?

ARLECCHINO:

Nu wilt ge zeker lachen, baas?

FLORINDO:

Ik kan u verzekeren dat ik daar niet de minste zin in heb.

ARLECCHINO:

Het is eigenlijk vrij eenvoudig. Ik kreeg die brief van een vriend die ik in de stad tegen het lijf liep toen ik op weg was naar de post. Het is de waarheid, ge moogt het hem zelf vragen. Hij heet Truffaldino en is de knecht van Signor Pancrazio, en hij vroeg me of ik hem een genoegen wou doen en die brief wou meenemen, dan moest hij geen omweg maken, verstaat ge, want Truffaldino moest van zijn meester ... Maar dat zal ik eens op een andere keer uit de doeken doen, want wat die Truffaldino allemaal uitspookt, dat is eigenlijk te zot om los te lopen en ge moet weten, baas, als ik over Truffaldino begin, ben ik morgen nog bezig.

FLORINDO:

Hou het kort.

ARLECCHINO:

Zoals ge verkiest. Ik ben die brief stomweg vergeten af te geven. Vandaar dat hij nog in mijn zak zit. Vergeet gij nooit eens iets, baas?

FLORINDO:

Zwijg, vlegel! Hoe kunt gij een brief posten als er zelfs geen naam van de bestemming op vermeld staat? Dat moet ge me eens uitleggen.

ARLECCHINO:

(Wat nu gezongen?) Ik moest hem eigenlijk niet écht posten. Ik moest hem aan iemand geven die in de post op Truffaldino zou wachten. Maar ik ben hem vergeten af te geven omdat ik het veel te druk had. Dit is de brief die voor u is bestemd.

Hij geeft de andere brieven en neemt die voor Susan terug.

FLORINDO:

Ik zou u eigenlijk een pak stokslagen moeten geven, want ik weet dat ge staat te liegen dat het gedrukt staat.

ARLECCHINO:

Dat is zeker niet waar, baas. Zeker niet.

FLORINDO:

Maar aangezien ik geen zin heb om naar uw onzin te blijven luisteren en veel te nieuwsgierig ben om te weten wat er in deze brief staat, zal ik uw ranseling nog even uitstellen.

ARLECCHINO:

Ge zijt veel te goed, baas. (Ik ben er goedkoop vanaf gekomen!)

FLORINDO:

Rosaura, het is een brief van uw vader. (*Opent de brief en leest.*)

*“Beste Vriend, Geachte Heer,
- Een hele tijd vermoed ik zeer,
- Dat gij en uw goede vader beide,
- Mijn dochter willen aan hun zijde.
- Welnu, het is mijn wens, mijn verlangen,
- Eén van u als schoonzoon te ontvangen.
- Nochtans kan ik niet kiezen,
- Want ik wens geen vrienden te verliezen.
- Ziehier waar het om gaat:
- Zoals hier geschreven staat,
- Zal het lot bepalen,
- Wie van u beide mijn dochter zal behalen.
- Hij, van wie ze als eerste een ring
- Aan haar vinger ontving,
- Zal worden haar gemaal.
- Tegen mijn besluit bestaat geen verhaal.
- Uw geëerde vader ontving dezelfde brief,
- Groet voor mij, mijn dochter lief.”*

Getekend: Ottavio Aretusi.

FLORINDO:

Een ring? Waar moet ik die vandaan halen?

ROSAURA:

Er bestaat toch zoiets als juweliers. Dat zijn personen die juwelen...

FLORINDO:

Natuurlijk. Ik doe onmiddellijk het nodige. (Hoe moet ik zonder geld aan een ring geraken?)
Ik ga, Rosaura en ik keer zo spoedig mogelijk terug.

ROSAURA:

Het ga u goed, mijn lief.

Florindo en Arlecchino verlaten het huis. Colombina neemt de twee stoelen weg. Pantalone komt op.

FLORINDO:

Arlecchino, ik ben de wanhoop nabij. Hoe kan ik ooit een ring kopen? Ik ben volkomen platzak.

PANTALONE:

Ha, daar zijt ge, schurk van een zoon die ik heb! Hoe durft ge u tegen de wil van uw oude, gebrekkige vader te verzetten?

ARLECCHINO:

Ik denk dat het gaat onweten, baas. Sta toe dat ik ga schuilen in de herberg. Terwijl gij uw arme vader troost, ga ik mijn lege maag troosten. (Dan kan ik meteen de brief van die oude gek aan Susan geven.) (*Af herberg.*)

PANTALONE:

Wel, vlegel? Wat hebt ge hierop te zeggen?

FLORINDO:

Veinzen heeft geen zin, vader. Ik hou van Rosaura en ik heb het vaste van plan opgevat om met haar te trouwen.

PANTALONE:

Zo? Meneer heeft “het vaste plan opgevat” om met haar te trouwen? En wiens toelating gaat ge daarvoor vragen?

FLORINDO:

Het kan me niet schelen. Ik ben vastbesloten.

PANTALONE:

Ik onterf u nog liever, ongehoorzame en rebelse zoon.

FLORINDO:

Voor mijn part moogt ge de ganse stad onterven, maar Rosaura wordt de mijne. (Waar haal ik plots de vastberadenheid vandaan om hem te trotseren? Of is dat wat men ware liefde noemt?)

PANTALONE:

(Wat een taaltje. Zo heb ik hem nog nooit gehoord.) Ge vergeet de wilsbeschikking van Ottavio. (*Toont de brief van Ottavio.*) Een arme man als ik kan zich niet veel permitteren, maar die ring zal ik kopen, al moest ik er mezelf voor ruïneren.

FLORINDO:

Niets of niemand kan me nog van gedachte doen veranderen, vooral nu ik zo dapper geworden ben!

Florindo kijkt naar Rosaura, die hem vol bewondering een kushandje toegooit. Beiden af.

PANTALONE:

Gij... gij... Ondankbare vlegel! Heb ge van uw leven! De jeugd van tegenwoordig! Niet het minste respect voor het ouderlijk gezag. Maar hij zal het zich beklagen. Succianespole... Die heeft misschien ergens nog een goedkope ring uit een onderpand. Maar hij is leep en hij zal me voorzeker proberen te bedotten. Het wordt uitkijken, maar het is de enige oplossing.

Hij klopt aan bij Succianespole, die aan zijn toonbankje verschijnt.

SUCCIANESPOLE:

Signor Pantalone, waarmee kan ik u van dienst zijn?

PANTALONE:

Misschien is het beter dat we binnen over belangrijke zaken praten, beste buur?

SUCCIANESPOLE:

Natuurlijk. Ik kom dadelijk.

Hij gaat de deur openmaken laat Pantalone binnen. Op hetzelfde ogenblik wordt Arlecchino door Brighella hardhandig de herberg uitgewerkt.

BRIGHELLA:

Eruit, klaploper! Mijn zaak komen leegvreten zonder te betalen! Scheer u weg! (*Af.*)

ARLECCHINO:

Au, au! Ik denk dat die ellendeling al mijn botten heeft gebroken. Hij gaf me zelfs de kans niet om mijn centen boven te halen. Maar ik ben er wél in geslaagd één en ander tussen mijn kiezen te steken en dat is het voornaamste.

Caccia komt opgekropen als een lamme.

CACCIA:

Een beetje meelij en een centje voor een arme kreupele vrouw die verlamd is en niet meer kan lopen. (*Ze herkent Arlecchino.*) Hewel? Wat ligt gij daar te doen? Ge ziet er al even miserabel uit als ik.

ARLECCHINO:

Ze hebben me met mijn klikken en klakken de herberg uitgegoid, ook al had ik centen.

CACCIA:

Centen? Hoeveel?

ARLECCHINO:

Genoeg om een korst droog brood mee te kopen.

CACCIA:

Troost u, dan zijt ge even rijk als ik.

ARLECCHINO:

(*Blij.*) Maar het kan me niet schelen, want ik ben er eindelijk in geslaagd mijn binnenste een beetje te troosten. Hier. (*Haalt het weinige geld boven dat hij heeft.*) Ge moogt het hebben.

CACCIA:

Ik kan mijn ogen niet geloven... Van die rijke stinkerds krijg ik nooit iets en van u krijg ik het zonder dat ik er moet naar vragen, en ge hebt zelf niks.

ARLECCHINO:

Als wij mekaar niet helpen, helpt niemand ons.

CACCIA:

Eigenlijk hebt ge gelijk. Sta toe dat ik u op mijn beurt een cadeautje geef.

Caccia haalt het hemd boven en geeft het hem.

ARLECCHINO:

Ik dank u vriendelijk. Met wat naaiwerk valt er nog iets van te maken. Zeg, kent gij geen goed middel om aldoor op uw rug te liggen en te profiteren van het leven?

CACCIA:

(*Zelfbewust.*) Wat denkt ge?

ARLECCHINO:

Is het duur?

CACCIA:

Bijlange niet. Ge krijgt het voor niets.

ARLECCHINO:

Als 't voor niets is, ben ik uw man. Vertel me wat ik moet doen.

CACCIA:

Dromen.

ARLECCHINO:

Dromen?

CACCIA:

Ja, gewoon dromen. Voor de rest van uw leven.

ARLECCHINO:

Dat middel ken ik! Ik doe niets anders dan dromen over lekker eten. Maar beter ben ik er nog niet van geworden.

OTTAVIO:

(Op.) Goede vrienden, kunt ge me soms helpen? Ik zoek een goede herberg om er mijn tenten op te slaan en er de komst van mijn meester Ottavio voor te bereiden.

ARLECCHINO:

In die herberg daar wordt ge bediend op uw wenken.

OTTAVIO:

En de prijzen?

ARLECCHINO:

Alles is er gratis, zowel het eten als de stokslagen.

OTTAVIO:

(Lacht.) Dat belooft. Zeg, mijn meester heeft personeel nodig. Hebt ge geen zin om in zijn dienst te treden?

ARLECCHINO:

Ge zijt hartelijk bedankt. Gij betaalt veel te goed. Ik heb al werk genoeg met één meester. Ik heb geen goesting om de knecht van twee meesters te spelen. En daarbij, vandaag wordt er niet meer gewerkt, want ik heb al gegeten. Verexcuseer mij, maar nu ga ik mijn eten laten zakken. 't Zonnetje schijnt veel te mooi. *(Gaat languit liggen.)*

CACCIA:

En ik heb mijn loon ontvangen om niets te doen en dat ga ik nu opmaken. Tot ziens.
Caccia af. Ottavio gaat naar de herberg. Intussen hebben Rosaura en Colombina de twee stoelen geplaatst. Pantalone wordt vriendelijk uitgelaten door Succianespole. Pantalone heeft een ring in de hand die hij keurt. Arlecchino heeft het gezien, krabbelt recht, verbergt zich achter een hoekje en houdt Pantalone in de gaten. Hij ziet dat Pantalone de ring in zijn zak stopt. Rosaura gaat met een naaiwerkje op de linkerstoel zitten. Colombina af. Er wordt geklopt. Rosaura reageert niet. Er wordt opnieuw geklopt. Colombina gaat openmaken. Het is Pantalone.

PANTALONE:

Dag, lief meisje. Is uw meesteres thuis? Mag ik binnenkomen?

COLOMBINA:

Op welke vraag moet ik eerst antwoorden, Signore? Op de eerste? Dat weet ge zo goed als ik, want anders zoudt ge hier uw tijd niet staan verliezen. Op de tweede: hoe kan ik u dat belletten? (*Ze laat hem binnen.*)

PANTALONE:

(Die is ook niet op haar vranke tong gevallen.) (*Ziet Rosaura.*) M'n liefste Rosaura, verheug u! Ik voldoe aan de voorwaarde! Hier is de ring!

Hij steekt de ring triomfantelijk omhoog en Rosaura valt flauw in Colombina's armen.

PANTALONE:

De emotie en de vreugde zijn het arme kind te veel geworden. Mijn hemel! Ze is toch niet dood?

COLOMBINA:

Als ze het is, dan is dat uw schuld.

PANTALONE:

Hou uw mond, onbeschofte meid. Als mijn dwaze zoon niet tegen mijn wil was ingegaan, dan had dit drama niet moeten gebeuren.

COLOMBINA:

Ge zoudt me beter helpen haar naar buiten te dragen, in plaats van uitleg te geven. Ze heeft frisse lucht nodig.

ARLECCHINO:

(*Op deur.*) Kan ik u ergens mee van dienst zijn?

PANTALONE:

Arlecchino, ge komt als geroepen. Vlug, help me Juffrouw Rosaura naar buiten te dragen.

Arlecchino geeft Colombina vlug een zoen en helpt Pantalone. Colombina draagt de stoel naar buiten. De twee doen Rosaura op de stoel plaatsnemen.

Noot: Aangezien er op straat heel wat gaat gebeuren, komt iedereen kijken: Brighella en Susan, Succianespole, de kinderen. Eventueel enkele figuranten. Caccia?

Het is aan de regisseur om te beslissen in hoeverre deze personages aan de actie zullen deelnemen.

- * *Zullen ze Pantalone helpen of komen ze alleen maar om in de weg te lopen?*
- * *Maakt Succianespole van de gelegenheid gebruik om Susan het hof te maken? Heeft hij het met haar over zijn brief?*
- * *Hoe reageert zij hierop?*
- * *Maakt Brighella van de gelegenheid gebruik om Colombina lastig te vallen?*
- * *Hoe reageert Arlecchino hierop?*
- * *In hoeverre zullen ze meespelen met de emmer? (Zie verder.)*
- * *En Caccia? Profiteert zij ervan om te bedelen? Zakken te rollen?*
- * *Zal Ottavio op tijd en stond de herberg verlaten omdat hij wil dat Brighella hem komt bedienen?*

PANTALONE:

Wat staat ge daar te gapen, mens?
Ge hebt toch vlugzout in huis?

COLOMBINA:

Ge loopt over van vriendelijkheid, Signore. *(Af huis.)*

PANTALONE:

Rosaura, m'n liefje, m'n dotje... Doet het pijn? *(Tot Arlecchino.)* Ga azijn zoeken of iets dat haar gedachten kan opwekken. Vlug!

ARLECCHINO:

Ik ben al weg!

Bij de deur ontmoet hij Colombina. Ze wisselen een zoen. Colombina houdt het flesje vlugzout onder Rosaura's neus.

PANTALONE:

Het helpt niet... Straks sterft ze nog in mijn armen. Rosaura, zeg toch iets, spreek. Arlecchino, waar zit ge!

ARLECCHINO:

(Achter.) Hier!

PANTALONE:

(Tot Colombina.) Ga water halen.

COLOMBINA:

En dat commandeert de mensen precies of ze zijn van hem. *(Af.)*

De twee ontmoeten mekaar opnieuw bij de deur. Zoentje.

ARLECCHINO:

Ik heb azijn meegebracht! *(Hij sprenkelt azijn over Rosaura.)*

PANTALONE:

Wat spookt ge toch uit, ezel? Geef hier! Maak dat ge weg zijt! Ga kijken waar die drommelse meid blijft met dat water. En haast u! Rosaura, m'n poppetje...

Hij houdt de azijn onder haar neus, maar het helpt niet. Zoentje bij de deur en Arlecchino neemt het kommetje water over van Colombina, struikelt over zijn eigen voeten en Pantalone krijgt het water over zich heen.

PANTALONE:

Onhandige pummel! Mijn beste jas besmeurd! Hoe is 't in godsnaam mogelijk!

Terwijl Arlecchino een 'onhandige' poging doet om de jas schoon te vege, haalt hij de ring uit Pantalone's zak. Hij incasseert natuurlijk ook een paar klappen.

PANTALONE:

Uw handen thuis, bij mijn bloed! Haal ander water!

ARLECCHINO:

(Dit ringetje is wel een paar kletsen waard...)

Hij steekt de ring in zijn tas, neemt een emmer die ergens staat, loopt naar het kanaal en schept hem vol. Intussen...

PANTALONE:

Mijn mooie jas. Zo goed als nieuw... Die lelijke vlekken krijg ik er in geen eeuwigheid uit. Arlecchino, waar blijft ge? Of moet ik u komen halen?

ARLECCHINO:

Hier ben ik al!

Hij wil de emmer over Rosaura gieten. Pantalone neemt hem de emmer af.

PANTALONE:

Zijt ge nu helemaal stapelzot geworden!

ARLECCHINO:

(Neemt de emmer.) Al goed, dan giet ik het weg.

Hij gaat naar de voorscène en wil de emmer in het publiek gieten. Pantalone loopt naar hem toe, neemt de emmer af en bromt een verontschuldiging naar het publiek toe. Hij geeft de emmer aan Colombina, die hem gevolgd was en keert terug naar Rosaura. Dan neemt hij weer de emmer van Colombina en sprenkelt een paar druppeltjes water over Rosaura.

PANTALONE:

Niets helpt! Niets ! Wat moet ik toch doen?

Pantalone geeft de emmer opnieuw aan Colombina, die hem aan Arlecchino doorgeeft.

ARLECCHINO:

Mag ik eens iets proberen?

PANTALONE:

Als 't niet anders kan, ga uw gang!

Arlecchino geeft de emmer aan Pantalone en roept hard in Rosaura's oor: Juffrouw Rosauraaaa!

Pantalone geeft de emmer aan Colombina.

PANTALONE:

Maak om de duivel dat ge hier weg zijt, voor ik uw kop tussen uw schouders sla.

Hij jaagt Arlecchino weg, komt terug bij Colombina, neemt de emmer van haar over en sprenkelt opnieuw wat water. Arlecchino zal echter op zijn stappen terugkeren en alles van op afstand gadeslaan.

PANTALONE:

Rosaura, m'n appeltje, m'n dotje... Word toch wakker...

FLORINDO:

(Op.) Vader! Wat hebt gij met mijn geliefde uitgehaald?

PANTALONE:

Wat komt gij hier doen? *(Geeft de emmer aan Colombina.)*

FLORINDO:

Als ge mijn Rosaura pijn hebt gedaan... Als mijn Rosaura iets overkomt!

PANTALONE:

Hoor meneertje eens bezig! "Zijn" Rosaura! Wat denkt gij wel?

FLORINDO:

Juist, Rosaura is van mij en als haar één haar gekrenkt wordt...

PANTALONE:

Als haar één haar gekrenkt wordt, is dat uw schuld, dwaas die ge zijt. Dit had niet moeten gebeuren, als gij haar...

FLORINDO:

Ik? Integendeel, gij hebt haar...

COLOMBINA:

(Geeft de emmer aan Florindo.) En als gij alle twee mijn arme juffrouw zoudt helpen, in plaats van gelijk kleine kinderen staan te kibbelen...

PANTALONE en FLORINDO:

Ze heeft gelijk! Beseft ge nu wat ge gedaan hebt!

Florindo geeft de emmer aan Pantalone, knielt naast Rosaura en neemt haar hand.

FLORINDO:

Rosaura, liefste. Ik ben het, Florindo. Kom, een beetje moed...

Rosaura komt een beetje bij.

COLOMBINA:

(Tot Pantalone.) Zijn middeltjes doen het beter dan de uwe. Ze werken perfect!

ROSAURA:

(Komt bij.) Waar ben ik?

PANTALONE:

(Geeft de emmer aan Colombina.) (De ring! Alles is in kannen en kruiken.) Wacht, ik toon u de ring!

FLORINDO:

Rosaura, alles is verloren.

ROSAURA:

Dan ga ik opnieuw flauw vallen. *(Maakt aanstalten.)*

PANTALONE:

Wacht nog even! Ik heb geen zin om 't spelletje van voor af aan te hernemen! *(Keert al zijn zakken binnenstebuiten, maar vindt niets.)* Vervloekt! Mijn ring is verdwenen!

COLOMBINA:

Dan staan we even ver als in het begin.

PANTALONE:

Ik heb hem nog geen twee minuten geleden bij Succianespole gekocht! God is mijn getuige! Waar is uw knecht? Ik heb zo een vermoeden dat die schavuit er meer over weet.

FLORINDO:

Durft gij mijn knecht vals beschuldigen?

PANTALONE:

Ik zie niet in wie het anders kan gedaan hebben.

FLORINDO:

Als gij hem niet hadt weggejaagd, dan was hij nu nog hier en dan zoudt ge het hem persoonlijk kunnen vragen.

PANTALONE:

Ik heb hem niet weggejaagd, hij is uit zichzelf weggelopen. Maar ik kom wel te weten hoe de vork precies in de steel zit. *(Grijnzend.)* Trouwens, zoonlief, hebt gij een ring?

COLOMBINA:

(Geeft de emmer aan Pantalone.) Ge hébt toch een ring, hoop ik?

FLORINDO:

Helaas...

Op dat ogenblik komt Ottavio uit de herberg. Hij heeft een servet rond de hals geknoopt en houdt een beker wijn in de hand.

PANTALONE:

Dan moet er niet meer gediscuteerd worden! Ik zal met Rosaura trouwen! Ik en niemand anders! Zo luidt de wens van het Signor Ottavio! (*Ziet Ottavio.*) Brave man, vergeef me dat ik u lastig val, maar ik heb een getuige nodig. Deze zaak is te belangrijk. (*Geeft hem de emmer en neemt de beker.*) (Ik zie dat ge een eerlijk man zijt en die schavuiten zijn voor geen haar te vertrouwen.) (*Ottavio knikt van ja en volgt Pantalone.*) Zoudt gij, onpartijdige onbekende, getuige willen zijn van het feit dat ik een ring aan de hand van Rosaura, de dochter van Signor Ottavio Aretusi schuif, dit ter bevestiging van het voldongen feit dat ik haar tot mijn echtgenote zal nemen?

Ottavio knikt opnieuw van ja. Niemand begrijpt er nog iets van en Pantalone, fier, haalt een ring boven die om een kettinkje rond zijn hals hangt.

PANTALONE:

Kijk niet zo sip, mijn zoon. Ik had er zelf niet eens aan gedacht. Kijk, dit is de verlovingsring die ik ooit aan uw moeder zaliger schonk. Ik heb hem al die jaren aan een kettinkje rond mijn hals bewaard. Nu komt hij van pas.

ROSAURA:

Dat kan toch niet waar zijn?

FLORINDO:

Het is niet eerlijk!

PANTALONE:

Toch wel. In de brief wordt niet beschreven welk soort ring het moet zijn.

OTTAVIO:

Helaas, Florindo. Ik vrees dat er weinig aan te verhelpen valt.

PANTALONE:

Hier moet op gedronken worden! (*Drinkt.*)

FLORINDO:

Florindo? Hoe kent ge mijn naam, vreemdeling?

Ottavio geeft de emmer aan Succianespole en doet zijn pruik en masker af. Consternatie. Pantalone verslikt zich. Succianespole geeft de emmer door aan Brighella, neemt de beker en klopt op Pantalone's rug.

ROSAURA:

Vader!

PANTALONE:

Vriend Ottavio!

OTTAVIO:

Inderdaad, dit is vriend Ottavio, die met lede ogen moet aanzien wat voor een komedie er door u opgevoerd wordt om mijn enige dochter aan de haak te slaan.

FLORINDO:

U zegt het, Signore. U hebt zelf kunnen vaststellen welke slinkse manieren mijn vader gebruikt om dit meisje ten onrechte tot de zijne te maken.

PANTALONE:

Hela! Let op uw woorden, gij. Ik probeerde alleen op een eerlijke manier te doen wat Signor Ottavio in zijn brief voorstelde.

ROSAURA:

Vader, alstublieft, laat uw hart spreken. Als ik mijn Florindo niet krijg, sterf ik van verdriet.

OTTAVIO:

Het spijt me, mijn dochter. Maar is een woord van eer niet meer waard dan een vage huwelijksbelofte? Wat voor man zou ik zijn indien ik mijn woord brak?

Intussen is Arlecchino naar zijn meester geslopen en heeft hij hem iets in het oor gefluisterd. Florindo haalt dolgelukkig een brief uit zijn zak.

FLORINDO:

Alles is nog niet verloren, want kijk, dit is de aanbevelingsbrief die mijn vader schreef voor de vader van mijn verloofde, de brief waarin hij voor mij ten beste spreekt en haar vader aanraadt mij als schoonzoon te ontvangen. *(Geeft de brief aan Ottavio, die hem leest.)*

PANTALONE:

Oh nee! Dat was ik glad vergeten!

OTTAVIO:

Ik vrees dat er niets anders opzit, Signor Pantalone. Deze brief werd door u getekend en gezegd. De inhoud is duidelijk een aanbeveling aan de vader van de verloofde van uw zoon Florindo. Aan mij dus. Ik kan bijgevolg niets anders doen dan aan uw wens voldoen en de hand van mijn dochter Rosaura op uw persoonlijke voorspraak aan uw zoon Florindo schenken. *(Naar Pantalone.)* Geef toe, vriend. Het is de beste oplossing. Maak deze jongelui gelukkig door hen ook uw toestemming te geven.

PANTALONE:

(Na wat binnensmonds gemompel.) Misschien heb ik wat overdreven, misschien had ik me wat minder moeten aanstellen en wat meer mijn verstand gebruiken. Het spijt me indien ik iemand heb gekwetst en het was geenszins mijn bedoeling mijn zoon te na te komen.

FLORINDO:

De spons erover, vader. We zijn maar al te gelukkig dat alles in orde is gekomen. Waarom ruzie blijven maken?

PANTALONE:

Vooruit dan, hier is de ring van uw moeder zaliger. *(Pinkt een traan weg.)* Aan wiens vinger zal hij beter staan dan aan die van Rosaura?

Hij geeft de ring aan Florindo die hem aan Rosaura's vinger schuift. Gejuich en applaus.

COLOMBINA:

En wij? Mogen wij niet trouwen?

ARLECCHINO:

Ja! Mijn liefste Colombina met mij. Mogen we?

FLORINDO:

Wat denk je, Rosaura? Zouden we?

ROSAURA:

Als wij gelukkig zijn, dan zie ik niet in waarom mijn meisje en uw knecht het niet zouden mogen. Geef mekaar een hand, kinderen en wees gelukkig. *(Zoenen en applaus.)*

Ottavio tot Arlecchino en Colombina. Hij geeft hen een beursje met geld. Ze zijn natuurlijk verrukt.

OTTAVIO:

Sta toe dat ik u dit kleine huwelijksgeschenk aanbied. Beschouw het als een kleine compensatie omdat ik u beide hardvochtig behandeld heb. Door mij te vermommen wou ik alles van naadje tot draadje te weten komen.

ARLECCHINO:

Onze oprechte dank, Signor Ottavio. Als ge soms nog goesting moest hebben om ons hardvochtig te behandelen, ga gerust uw gang.

FLORINDO:

Vertel me, Arlecchino, hoe wist gij dat van die aanbevelingsbrief?

ARLECCHINO:

Wel baas, 't is simpel. Toen ik tevergeefs in de kasten van uw vader naar een droge homp brood zocht, hoorde ik hem binnenkomen en even later hoorde ik hem luidop de brief schrijven. Het brood was echter zo hard dat het kraakte en daarom vloog ik even later de keien op.

OTTAVIO:

Dan kan er voor mijn part naar hartelust getrouwd worden. Laten we het feest voorbereiden! Ik hoop dat alles tot ieders tevredenheid geregeld is?

SUCCIANESPOLE:

(Geeft de lege beker aan Brighella.) Ach, ik had zó mijn hoop gesteld op mijn lieve Susan. Ik vrees dat ik voor de zoveelste keer in het zand moet bijten.

BRIGHELLA:

(Geeft de emmer aan Arlecchino.) Ge veronderstelt toch niet dat ik mijn zuster zonder meer aan u ga verkwanselen? *(Tot Succianespole.)* Tenzij... *(Wrijft met de vingers.)*

SUSAN:

(Als ik nu niet doorbijt, komt er nooit meer iets van in huis. En een goeie occasie is ook niet slecht.) Hela! Mag ik misschien ook iets zeggen? Ik zal zelf wel beslissen met wie ik trouw, broertje. Wat denkt gij wel? Dat ik onder de sloef ga blijven liggen?

SUCCIANESPOLE:

Dat is tenminste een vrouwtje met karakter. Hebt ge mijn brief gekregen, lieve Susan.

SUSAN:

't Was een hele mooie, mijn ventje.

SUCCIANESPOLE:

Mag ik dan in uw armen komen, mijn ratje.

SUSAN:

En waarom niet, mijn zotje?

SUCCIANESPOLE:

't Heeft me water en bloed gekost, maar 't is gelukt! (Of ze me nu graag ziet of niet, kan me niks schelen. Ik héb ze en dat telt!)

ARLECCHINO:

Ik heb meteen een huwelijgscadeautje voor Susan. (*Hij geeft haar het hemd.*)

SUSAN:

Het hemd van Messer Arnulfo! Hoe zijt ge daaraan gekomen?

ARLECCHINO:

Is dat van belang?

SUSAN:

Eigenlijk niet.

Susan neemt Succianespole bij de hand en ze lopen naar zijn winkel.

BRIGHELLA:

En ik sta hier weeral, zie. Iedereen is zo goed als gelukkig getrouwd en wie mag er op een droog stuk hout bijten?

CACCIA:

(*Op.*) Ik ben de enige die overblijft! Kom hier dat ik u eens flink knuffel, knappe vent!

Brighella slaakt een kreet en rent weg. Caccia achter hem aan. Het is zo dat hij even later terugkeert en in zijn herberg zal verdwijnen.) Iedereen lacht, uitgenomen Pantalone. Florindo gaat naar hem toe.

FLORINDO:

Wel, vader? Ik heb niet de indruk dat ge ons geluk deelt? Of heb ik het verkeerd voor?

PANTALONE:

Ik ben gelukkig... Waarom zou ik het niet zijn? Gij hebt Rosaura, uw knecht heeft ook wat hem wel bekomt, zelfs Succianespole slaagt erin zijn oude dag op te fleuren. Waarom zou ik dan niet gelukkig zijn in hun plaats?

FLORINDO:

(Ik denk dat ik weet hoe ik mijn vaders humeur kan opvijzelen.) (*Haalt de wisselbrief boven.*) Misschien kan ik u hiermee helpen. (*Geeft hem de brief.*)

PANTALONE:

Mijn wisselbrief! Hoe komt gij daaraan?

FLORINDO:

Dat is een heel verhaal... Ik vrees dat we in dat geval het stuk van in 't begin helemaal opnieuw zullen moeten spelen.

PANTALONE:

(*Enthousiast.*) Laat maar, ik heb zo al meer dan genoeg afgezien! Ik loop dadelijk naar Succianespole om alles in orde te brengen. Vriend Succianespole!

Pantalone loopt naar de winkel van Succianespole, die er hem met plezier inlaat.

OTTAVIO:

Ik denk dat iederéén nu gelukkig is!

FLORINDO:

Zo denk ik er ook over. En als iedereen gelukkig is denk ik dat het tijd wordt om afscheid te nemen. Arlecchino!

Arlecchino geeft de emmer aan Colombina en gaat naar de voorscène.

ARLECCHINO:

Wie had ooit durven hopen,
Dat het zo goed af zou lopen?
En de oude Pantalone, vraagt ge u af?
Ach, die maakt gauw komaf
Met de liefde en vergeet zijn zorgen.
Ik wed dat hij reeds morgen
Met een ander aan de haal zal gaan.
Zo'n mannen zijn niet te verslaan.
Ge kunt er geen touw aan vastknopen!
Maar kom, 't stuk is uit en afgelopen.
Ge hebt aandachtig geluisterd en gekeken,
Dat is duidelijk gebleken.
Wij hebben met plezier voor u gespeeld

En hopelijk hebt ge u niet verveeld.
Dit was het, voor allen die het wilden horen,

PANTALONE, VERLIEFD EN VERLOREN!

Of: schoenmaker blijf bij uw leest,
Want Arlecchino is u te slim af geweest!

Hij wisselt een zoentje met Colombina, terwijl ze de emmer tussen zich in houden. Iedereen gaat af.

De kinderen (Checchina, Roberto en Anselmo.) worden intussen één voor één door hun moeders geroepen en gaan af.

Pantalone verlaat het huis van Succianespole en gaat weg. Brighella en Succianespole komen naar buiten en sluiten hun luiken. Ze groeten mekaar zoals in het begin, maar dit keer met: “Goede avond, beste schoonbroer” en gaan naar binnen. Caccia komt kijken of de kust veilig is en legt zich vóór de herberg van Brighella te slapen.

Terwijl dit alles gebeurt, zijn Arlecchino en Colombina in het midden van de voorscène blijven staan. Hij zet de emmer neer, haalt de ring van Pantalone uit zijn zak en schuift hem aan haar vinger. Ze geven mekaar een zoen en gaan hand in hand af. Alleen de emmer blijft staan in een cirkel van licht.

E I N D E

Deze toneelwerken zijn te bekomen bij

Auteursbureau A.L.M.O.
Royal House - Coremansstraat 34
2600 Berchem

dat instaat voor de opvoeringsrechten
03/260 68 10
info@almo.be